

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Coexistența și relațiile comerciale internaționale

de V. Dascălu
(pag. 3-a)

De vorbă cu Alexei Arbuzov

(pag. 4-a)

PRIMA CURSĂ

Spărgătorul de gheață atomic
în finiturile arctice

(pag. 7-a)

Semnificația unei vizite

În timpul vizitei lui N. S. Hrușciov în Austria a fost inaugurată la Viena o expoziție sovieto-austriacă de documente istorice. Primul document al acestei expoziții, datînd din anul 1489 este zapsul despre primirea ambasadorului austriac de către țarul Ivan al III-lea. Ultimul document al expoziției îl constituie cuvîntarea rostită de N. S. Hrușciov la 30 iunie 1960, la sosirea pe pămîntul austriac. Austrieclii au considerat pe drept cuvînt această zi ca o zi istorică, ca pe încununarea unei prietenii cu care se mîndresc de veacuri. Numinău-l pe N. S. Hrușciov „omul păcii”, făcîndu-i o primire cordială, oamenii simpli din Austria au dat o înaltă apreclere atît personal înaltului oaspete sovietic, cît și politicilor pe care o promovează statuț sovietic. Austrieclii n-au uitat că ostașii sovietici au căzut pentru libertatea țării lor (momentul ostașilor sovietici din centrul Vienei amînteste aceasta), că Uniunea Sovietică s-a angajat să respecte independența, suveranitatea și neutralitatea Austriei (Tratatul de Stat semnat în 1955 la Viena atesă cu limpezime aceasta), că Uniunea Sovietică ajută Austria să depășească multe din greutățile sale economice (comenzile de mărfuri austriece pentru Uniunea Sovietică, sint grăitoare în această privință). Austrieclii țin minte trecutul și știu să tragă învățămînt din cele întimplate. Fostă victimă a planurilor hrăpărețe ale militarismului german, mica Austrie are astăzi posibilitatea să dea lumii un exemplu a ceea ce poate însemna coexistența pașnică. Exemplul e cu atît mai grăitor cu cît toți știu că nici guvernul austriac nici cel sovietic n-au renunțat la ideologia lor și nici la felul propriu de a înțelege problemele contemporaneității. Important este însă faptul că atît Uniunea Sovietică cît și Austria pun pe prim plan dorința lor de înțelegere, dovedind că o asemenea înțelegere este posibilă între țări cu sisteme politice și sociale diferite.

Vizita lui N. S. Hrușciov a dat o nouă și elocventă confirmare ideilor care stau la baza relațiilor dintre Austria și Uniunea Sovietică. Stabilitatea pe care i-o asigură Austriei prietenia cu Uniunea Sovietică întărește prestigiul acesteia și nu rămîne fără ecou. Oamenii se gîndesc la ceea ce se întimplă la granița de nord-est a Austriei: oare Berlinul de vest, Germania occidentală nu s-ar putea transforma dintr-o grijă pentru Europa într-un factor care să contribuie la menținerea păcii pe frămîntatul nostru continent?

Austria îndeamnă la analogii și oamenii se gîndesc că ea ar putea constitui un precedent pentru rezolvarea unei asemenea probleme spinoase a zilelor noastre cum e de pildă problema Berlinului occidental. Și în Austria a existat pînă acum cîțiva ani regim de ocupație. Oare Berlinul occidental n-ar putea și el să devină un exemplu a ceea ce înseamnă dorința sinceră de a stinge un focar al războiului și de a stabili înțelegerea indispensabilă coexistenței pașnice?

Desigur, adjunctul Departamentului de stat al S.U.A. — dl. Dillon poate să nu înțeleagă (după propria-i afirmație) ce înseamnă coexistența. El ar putea însă să întrebze aceasta pe fiecare din cei 7 milioane de austrieclii — pe oamenii de afaceri care primesc comenzi din Uniunea Sovietică, pe muncitorii care-și cîștigă pîinea executînd aceste comenzi, pe mamele care chiar dacă nu se pricep prea bine la politică adorm în fiecare seară liniștite... Aceasta este coexistența. Acesta este felul în care Austria — care l-a înțîmpinat pe N. S. Hrușciov cu urale de „pace și prietenie” — a dovedit că țările pot și trebuie să trăiască...

Radu Țulescu

G. ZAHAROV

Portret de femeie

Cilii în pagina 5-a:

„Vahtangov” la București

- Măreția simplității
de Horia Deleanu

- Turneul nostru

de Ruben Simonov
artist al poporului al U.R.S.S.

Anul XVI
8 iulie 1960
12 PAGINI, 1 LEU

27
(799)

breve

100 de zile prin Europa

S-a întors la Moscova, după un lung turneu prin Europa, celebrul Ansamblu de cîntece și dansuri al Armatei Sovietice, de sub conducerea lui B. Alexandrov.

Timp de peste o sută de zile, Ansamblul a dat spectacole într-un mare număr de orașe din Franța, Cehoslovacia și Austria. Pretutindeni, arta dansatorilor și cîntăreților sovietici a încîntat și entuziasmat publicul. Francezii, cehii și austriecii i-au primit cu căldură pe artiștii-militari, care le-au adus mesajul poporului sovietic de a trăi în pace și prietenie cu toate popoarele.

Semnificativ pentru răsunetul pe care l-au avut spectacolele Ansamblului militar sovietic ni se

pare următorul episod, povestit la întoarcere de către B. Alexandrov.

— La Viena, Ansamblul nostru a dat spectacole timp de zece zile, iar succesul a fost și aici deplin. Relevînd admirația publicului spectator, un ziar vienez a scris că austriecii salută propunerile de dezarmare și de desființare a armatelor, dar sînt categoric împotriva dezarmării Ansamblului de cîntece și dansuri al Armatei Sovietice.

Un elogiu spiritual, cu unii mai valoros cu cît vine din partea unui popor vestit pentru geniul său muzical.

Pentru copiii de la 7 la 70 de ani

Butada „pentru copiii de la 7 la 70 de ani” definește, credem, cel mai bine caracterul, universal al uneia dintre cele mai vechi și totuși mai tinere arte — arta ciroului.

Se știe că în Uniunea Sovietică această artă, atât de iubită de marea publică, cunoaște o mare înflorire. La Moscova, Leningrad, Minsk și în alte mari orașe au fost ridicate construcții monumentale, cu o capacitate de multe mii de locuri fiecare, inzestrate cu mijloace tehnice moderne, în care acrobați, atleți, clowni de înaltă clasă încîntă și uimesc publicul prin arta lor. Faima unora dintre ei, ca de pildă celebrul

Oleg Popov, a trecut de mult hotarele Uniunii Sovietice. Alte sute de ansambluri de circ își continuă activitatea peregrinînd din oraș în oraș — beneficiind firește și ele de condiții optime.

Să adăugăm la toate acestea amănuntul că în U.R.S.S. funcționează școli speciale în care viitorii măștri ai arenei primesc o educație solidă și multilaterală, precum și faptul că apare o revistă de specialitate — „Arta ciroului” — și cititorul va avea o idee de condițiile excelente ce au fost create în U.R.S.S. acestei arte veșnice tinere.

„Probleme de teatru și cinematografie”

Revista editată de Institutul de Studii Romino-Sovietic Probleme de teatru și cinematografie oferă cititorilor un bogat material de studii și informații privind viața teatrală și cinematografică sovietică.

Din numărul 1 al acestei publicații, apărut recent, semnalam studiile: „Critica și contemporaneitatea” de A. Karaganov, „Despre convențional” de N. Ohlopkov, „Bucuria de mîine” de I. Sidorina și M. Korbina, „Proiecție pe scenele teatrelor din Moscova” de V. Beriozkin, „Grija lui Lenin pentru arta cinematografică” de A. Gak, „Aceasta o cere viața” de I. Raciuk și „Să răsune cuvîntul viu” de K. Sestakov. Radu Beligan scrie despre „Un valoros schimb de experiență”.

Revista se întregeste cu o seamă de actuale și interesante prezentări și referate din literatura sovietică de specialitate și cu o bogată „Cronică a vieții teatrale și cinematografice”.

La Institutul de artă coregrafică din Leningrad studiază și un grup de tineri din România. În clișeu: Elena Davian și Vsevolod Ștefanovski, care au absolvit în luna iunie cursurile institutului, executînd un dans din baletul „Baidera”.

● În afară de balet, talentatul dansator sovietic Iuri Jdanov, cunoscut publicului nostru din filmul „Roméo și Julietta”, sînt o atracție deosebită pentru penel și aparatul de filmat. Recent, la Moscova, în cadrul unei serii închinată creației lui Iuri Jdanov, s-a deschis o expoziție de pictură cuprinzînd 50 de lucrări ale sale. Participanții au putut viziona și câteva filme realizate de el în timpul turneului întreprins de baletul sovietic în S.U.A.

● S-au împlinit 40 de ani de la înființarea Camerei unionale a cărții din Moscova. Această instituție științifică colecționează, sistematizează și păstrează absolut tot ceea ce se tipărește în U.R.S.S. Pentru a da o imagine asupra proporțiilor activității acestei instituții, trebuie să arătăm că în anii puterii sovietice, în U.R.S.S. s-au editat 1.519.000 titluri de cărți, într-un tiraj de peste 22,6 miliarde exemplare.

● Anul acesta, 140 de tineri au absolvit Conservatorul din Moscova. Printre aceștia se numără muzicienii ca V. Askenazi, I. Jukov, M. Mdivani ș.a. care încă în timpul studenției s-au făcut cunoscuți în țara și peste hotare.

● În cursul lunii iunie, ansamblul de balet din Leningrad, care se află în turneu în Japonia, a prezentat la Tokio 25 de spectacole cu „Laelul lebedelor”, „Giselle” și „Floarea de piatră”. După Tokio, balerini sovietici au plecat la Osaka și Nagoya.

Spectacolele s-au bucurat de un succes triumfal. „Uniunea Sovietică — scrie criticul de artă al ziarului „Mainii Daily News” — a creat un balet pe care-l admiră întreaga lume”.

● După un turneu de o lună și jumătate în R. P. Chineză, un grup de artiști sovietici reprezentînd arta popoarelor din R.S.F.S.R. și a Republicilor Tîzbeki și Kirghiză s-a înapoiat în patrie. La spectacolele prezentate la Pekin, Șanghai, Uhani și în alte orașe chinezești au participat peste 50.000 de persoane.

● Recent, în Canada s-a deschis o expoziție sovietică de fotografii cu tema: „Moscova”.

● Violoncelistul Mstislav Rostropovici, cîntăreața Galina Visnevskaja de la Teatrul Mare și pianistul A. Deduhin se află într-un turneu în Australia și Noua Zeelandă.

● În cele două luni cit vor rămîne în aceste țări, artiștii sovietici vor da spectacole la Sidney, Melbourne, Wellington și în alte orașe.

● La Delhi s-a deschis o expoziție intitulată „India văzută de artiști sovietici” la care sînt prezentate 160 de lucrări ale unor artiști plastici sovietici care au vizitat India în ultimii ani.

● Artiștii de estradă sovietici, care au întreprins un turneu de o lună și jumătate în Anglia au prezentat 43 de spectacole în șase mari orașe industriale ale țării, între care Glasgow, Manchester și Sheffield.

● La 29 iunie s-a deschis la Veneția o conferință consacrată marelui scriitor Lev Tolstol. Din partea Uniunii Sovietice au participat la conferință G. Markov, N. Gudzi și V. Ermilov.

● Dramaturgul sovietic T. Solodur a terminat de curînd o nouă piesă intitulată „Frumoasa mea Maria”. Lucrarea e consacrată unei tinere brigăzi de muncă comunistă.

● Editura militară din Moscova a scos de sub tipar volumul „Casa sergentului Pavlov” de L. Saveliev. După cum se știe „Casa lui Pavlov” unul din punctele de rezistență ale Stalingradului a devenit simbol al eroismului ostășesc. Autorul descrie amănunțit curajul și dîrzăria unui mic grup de ostași care, sub conducerea sergentului Pavlov, au respins timp de două luni atacul inversunat al dușmanului.

● După un turneu de șase săptămîni în Uniunea Sovietică, artiștii baletului vienez pe gheață au plecat în patrie. Înainte de plecare, ei și-au împărtășit impresiile unor corespondenți de presă:

— Insufletirea publicului moscovit — a declarat una din balerine — te înaripăază și cînd dansezi pe gheață te simți ușor ca un fulg.

La rîndul său Heinz Krell, unul din cei mai buni măștri ai baletului vienez pe gheață s-a arătat extrem de impresionat de numărul mare de iubitori de artă existent în Uniunea Sovietică.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,

Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.00.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;

pe un an, 40 lei.

MEDALION

Vera Inber

Sînt douăzeci și nouă de ani de cînd scria într-o poezie melancolică, presărată cu nițel umor, despre bătrînețe și despre sine:

„E miezul vieții încă. Poți încă să muncești, plămîni sint puternici, privirile senine. Și totuși, draga mea, îmbătrînești — Așa gîndesc eu despre mine”.

Acum poeta duce pe umerii plînzîni șapte decenii de viață. Probabil că plămîni săi nu mai sînt atît de puternici, poate că privirile au nevoie de ajutorul unor ochelari. Dar puterea de muncă a scriitoarei este tot atît de viguroasă ca și în anii primei tinereți.

Născută la Odesa, într-o familie de intelectuali, scriitoarea a crescut departe de zburciumul vieții, printre flori și printre cărți. Drumul ei literar a cunoscut multe cotituri și ocolșuri pînă să ajungă pe platourile însoțite ale realismului socialist.

Ca să înțeleagă înaltele idealuri care animau clasa muncitoare a patriei sale, ca să se apropie de ideile marxism-leninismului și să și le însușească. Vera Inber a trebuit să vadă cu ochii cum Rusia înapoiată și mizeră se ridica, sub conducerea Partidului Comunist, prin eforturile muncitorilor sovietici, la rangul de mare putere, devenind cel mai înaintat stat din lume, primul stat liber al muncitorilor și țărănilor. Dar după ce a văzut realitatea și după ce a înțeles adevărul concepției socialiste despre lume, Vera Inber s-a atașat cu trup și suflet de această realitate și de aceste idei. Din poetă a mîrchizilor de ev-mediu, a fozanilor exotici, a bucuriilor amare și a cuvintelor care

putrezesc, Vera Inber a învățat să exprime în versuri clare, scrise pe înțelesul tuturor, într-un limbaj artistic și emoționant, sentimentele cele mai alese ale omului sovietic: patriotismul, atotputernicia amului descătușat din lanțurile exploatații, idealurile cla-

sei muncitoare, lupta pentru fericire pe pămînt, dragostea de oameni și de viață. Începînd cu poezia „Cinci zile și cinci nopți”, plină de un sentiment sincer, scrisă într-un limbaj poetic de o concentrare și de o expresivitate emoționante, în care zugrăvea marea durere pe care au resimțit-o oamenii sovietici la moartea genialului conducător Vladimir Ilici Lenin, timp de aproape patru decenii Vera Inber, în versuri și în proză, a reflectat viața și sentimentele eroicilor constructori ai noii vieți din țara socialismului victorios.

Adevărate ei consacrare i-au adus-o cele două lucrări scrise în timpul războiului, în Leningradul asediat de nemți: prima, în proză, este un jurnal intitulat „Aproape trei ani”, a doua, în versuri, este un vast poem, „Meridianul din Pulkovo” — ambele distins în 1946 cu premiul Stalin, pentru realismul lor emoționant, pentru mărețul sentiment umanist care le străbate și pentru desăvîrșita lor realizare artistică. În aceste două opere, ca și în celelalte poezii scrise atunci, Vera Inber s-a identificat pe deplin cu poporul său de cărui sentimente au căpătat formă în versuri cuceritoare.

Imi vine foarte greu să cred că poeta e acum bătrînă. Oricum, voi reciti încă o dată versurile sale din 1931:

„O, inima, oricît m-ar dura copleșită de boală, Nu dau socoteală nimănui pentru mine. Bătrînețea e o problemă personală A vaselor mele sanguine”.

H. Grănescu

Coexistența și relațiile comerciale internaționale

Dind riposta cuvenită sabotajelor consfătuirii la nivel înalt, Uniunea Sovietică nu se abate nici cu o iotă de la politica ei leninistă de pace, cunoscută, înțeleasă și aprobată de popoarele lumii. În cadrul acestei politici, eforturile îndreptate spre dezvoltarea schimburilor internaționale, spre înlăturarea barierelor artificiale care împiedică schimbul reciproc avantajos de mărfuri și servicii între toate țările — au un rol bine definit.

Un model de relații comerciale ce-și propun țelul de a sprijini o cit mai grabnică dezvoltare a forțelor de producție din țările partenere, sint relațiile comerciale dintre statele lagărului socialist. Buzuindu-se pe principiul internaționalismului socialist, relațiile de schimb dintre aceste țări se desfășoară pe baza egalității depline între țările mari și mici, pe baza în-ajutorării și colaborării frățești. În același timp, unul din avantajele esențiale ale colaborării economice dintre țările lagărului socialist este acela că, mulțumită caracterului planificat al economiei lor, schimburile dintre ele pot fi în mod constant largite. Astfel schimburile comerciale dintre Uniunea Sovietică și țările lagărului socialist cresc an de an. Între 1948 și 1958 schimburile comerciale dintre aceste țări au sporit de la 3,1 miliarde ruble la 25,5 miliarde ruble. În același timp, țările lagărului socialist, unite în Consiliul de ajutor economic reciproc, nu fac nici un fel de discriminări față de comerțul altor țări.

Așa cum a arătat A. I. Mikoian într-un articol publicat în ziarul vest-german „Handelsblatt” din 30 mai 1960, țările socialiste se bizuie în relațiile comerciale cu toate țările pe lauză națiunii celei mai favorizate.

O trăsătură caracteristică a comerțului exterior al Uniunii Sovietice în perioada de după război este continua extindere a colaborării economice cu țările slab dezvoltate din punct de vedere economic.

Asigurind țărilor slab dezvoltate o piață mereu crescândă pentru produsele lor tradiționale de export, livrându-le utilaje și instalații industriale pe baza plății în valute naționale, acordându-le ajutor tehnic multilateral, țările socialiste îngăduie țărilor slab dezvoltate să tindă spre ritmuri mult mai accelerate de dezvoltare decât a ceea ce le-ar putea obține pe baza vechii lor orientări, unilaterale, a comerțului lor exterior.

Țările slab dezvoltate au aflat, din propria lor experiență, că întreținerea unor active leagături comerciale cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste le fereste de periculoasa „foame de dolari”, de urmările dezastruoase ale oscilațiilor conjuncturale, de speculațiile asupra prețurilor, fenomene curente în practica pieții capitaliste. De aceea, schimburile comerciale dintre Uniunea Sovietică și țările slab dezvoltate au putut crește între 1953 și 1958 de la 0,5 la 3,2 miliarde ruble, adică de mai bine de șase ori. În același timp, au luat o mare extindere și alte forme de colaborare economică între Uniunea Sovietică și țările slab dezvoltate. Uniunea Sovietică acordă acestor țări un sprijin economic multilateral, ajutându-le să-și creeze ramuri de producție noi, de importanță hotărâtoare pentru accelerarea progresului lor, să-și diversifice producția, să treacă de la exportul exclusiv de materii prime și produse agricole la schimburi mai complexe.

Creșterea considerabilă a relațiilor economice dintre Uniunea Sovietică și țările socialiste sau dintre Uniunea Sovietică și țările slab dezvoltate nu constituie nici un fel de piedică pentru întreținerea unor vii schim-

buri comerciale și cu țările capitaliste înaintate din punct de vedere industrial. Schimburile Uniunii Sovietice cu țările din Europa au crescut, de pildă, de la 1,6 miliarde ruble în 1950 la peste 6 miliarde ruble în 1959. În schimb politica agresivă a monopolurilor americane față de Uniunea Sovietică se exprimă limpede și prin strangularea legăturilor comerciale dintre cele două mari puteri industriale ale lumii.

Guvernul sovietic și-a manifestat și își manifestă dorința de a activa schimburile comerciale cu toate țările lumii. Partizanii „războiului rece” și ai menținerii încordării internaționale se străduiesc, însă, să ridice tot felul de piedici în calea dezvoltării comerțului internațional. Una din aceste piedici este tendința țărilor capitaliste înaintate din punctul de vedere al dezvoltării industriale de a forma blocuri economice separate, înconjurate de bariere vamale prohibiționiste.

Imediat după cel de-al doilea război mondial, aceste țări au semnat „Acordul general asupra tarifelor și comerțului” (GATT). În fond, semnatarii acestui „acord general”, care a luat ființă în afara Organizației Națiunilor Unite și care în cei trei-sprezece ani de existență n-a reușit să recolteze adevărul decât a 37 de țări din cele 82 cite fac parte din O.N.U. au urmărit să consacre diviziunea internațională a muncii existentă înainte de război, să accentueze prăpastia dintre țările înaintate din punctul de vedere al dezvoltării industriale și țările înapoiate, furnizoare de materii prime și de produse agricole. Formarea „pieții comune” a șase țări din apusul Europei și răspunsul primit de „piața comună” prin formarea blocului comercial al altor șapte țări vest-europene, a neliniștit profund nu numai celelalte țări capitaliste mai slab dezvoltate care au fost lăsate în afara acestor blocuri ci și S.U.A. Conducătorii americani au văzut în formarea blocurilor comerciale rivale din anusul și nordul Europei nu numai o amenințare pentru unitatea blocului agresiv al Pactului Atlanticului de Nord, ci și o amenințare pentru propria lor expansiune economică. Campionii americani ai politicii de discriminări comerciale s-au văzut ei înșiși amenințați să suferă consecințele discriminărilor practicate de aliații lor din cadrul N.A.T.O. I De aceea, ei s-au grăbit să propună formarea unei „Uniunii economice atlantice” care să cuprindă și pe „cei șase” și pe „cei șapte” și țările nord-americane industriale: S.U.A. și Canada. Ori, care ar fi, însă, soarta acestor formații închise de state înconjurate de bariere vamale, spiritul pe care-l slujesc ele este același. Acest spirit nu este o contribuție la cauza dezvoltării comerțului mondial, la cauza destinderii internaționale.

Cu totul alta este perspectiva deschisă comerțului mondial de politica guvernului sovietic. Această politică a fost definită de A. I. Mikoian, în articolul mai sus citat în felul următor: „După convingerea noastră, mijloacele de înlesnire și dezvoltare a comerțului mondial nu trebuie căutate pe drumul împărțirii lumii în blocuri comerciale. Fi- rește, nu se poate nega că prin formarea celor două sisteme comerciale s-au format și două piețe mondiale — cea socialistă și cea capitalistă. Dar aceasta nu exclude de fel necesitatea unor largi schimburi comerciale între toate țările, nu infirmă existența unei piețe mondiale comune. Mai mult decât atât, principiul coexistenței, acceptat de țările socialiste și de multe alte țări, presupune largi legături economice între statele constituind cele două piețe...”

V. Dascălu

Populația Vienei a făcut o primire călduroasă lui N. S. Hrușciov

PIONIERII VIITORULUI

Mișcarea pentru obținerea titlului de brigadă și de fruntaș al muncii comuniste se extinde neîn-cetat în U.R.S.S., cucerind noi sectoare de muncă. Ea include, într-o proporție mereu mai mare, nu numai pe muncitorii, inginerii și tehnicienii din diferitele ramuri industriale, ci și pe oamenii muncii din agricultură. Participarea muncitorilor din sovhozuri și a țărănimii colhoznice la această formă nouă de întreceri socialiste, cu trăsături distincte față de mișcările udarnice anterioare, este un eveniment de mare însemnătate pentru viața socială și pentru economia țării sovietice.

Cu toate că sintem de abia la începutul extinderii în agricultură a mișcării pentru obținerea titlului de brigadă și de fruntaș al muncii comuniste, rezultatele sint de pe acum deosebit de valoroase și cu puternice consecințe pozitive asupra vieții oamenilor muncii de la sate și a contribuției pe care și-o aduc la îndeplinirea mărețelor sarcini actuale.

În ultimii ani, Uniunea Sovietică a obținut succese remarcabile și în dezvoltarea agriculturii. În prezent, Uniunea Sovietică produce, pe cap de locuitor, mai mult grâu, cartofi, unt decât Statele Unite. La propunerea colhozurilor și sovhozurilor

frunțase, oamenii muncii din agricultura sovietică își îndreaptă eforturile spre îndeplinirea planului septenal în cinci ani. Mișcarea pentru obținerea titlului de brigadă și fruntaș al muncii comuniste este unul din factorii hotărâtori pentru îndeplinirea acestui angajament.

Cine sint cei care pășesc în primele rânduri și pe care tovarășul Hrușciov i-a numit „pionieri ai viitorului”?

În bogatul ținut al Cubanului, scaldat de apele Mării Negre și încălzit de razele darnice ale soarelui caucazian, în sovhozul din Eisk, muncește tov. Ștefanenko. Mecanic priceput, bun cunoscător al meseriei sale, el a cerut să fie trecut în sectorul cel mai greu din gospodărie, acolo unde era mai mult de muncă — la creșterea și îngrijirea porcilor. Cu forțe proprii, folosind cunoștințele profesiei sale anterioare, el a reparat mijloacele de mecanizare luindu-și angajamentul că, pe baza metodelor înaintate de muncă, să ingrașe în acest an 3.500 porci, reducând prețul de cost al unui kg de carne pină la 1,95 ruble.

Nu numai frunțai izolați ai muncii pe ogoare, ci și colective întregi participă la mișcarea pentru obținerea titlului de brigadă a muncii comuniste. La ferma de păsări a sovhozului „Arjenka” din regiunea Tambov, muncește un colectiv de oameni minunați, care prin rezultatele obținute și-a dobândit dreptul de a se numi brigadă a muncii comuniste. Participând la întrecerea pentru îndeplinirea înainte de termen a planului septenal, lucrătorii fermei au obținut, încă din primul an, peste 200 ouă de la fiecare găină. Comsomolistele Liudmila Șişkina și Zoia Vasileva de pildă îngrijesc 6.000 de găini ouătoare și și-au luat angajamentul să obțină în acest an cite un milion de ouă.

Brigăzile de muncă comunistă se caracterizează printr-o înaltă organizare și disciplină exemplară a muncii, prin într-ajutorarea în muncă, prin simțul de răspundere față de colectiv.

Mișcarea brigăzilor și frunțaiilor muncii comuniste imbină în mod organic lupta pentru obținerea unei productivități a muncii cit mai ridicate cu educarea oamenilor în spiritul moralei comuniste. Frunțaiii septenalelor vor nu numai să muncească în chip comunist, dar să și trăiască în chip comunist, — să-și însușească știința înaintată, comorile artei și literaturii, să-și dezvolte înalte calități morale.

În regiunea Lipețk, pe malurile râului Krasnaia Mecea, se întind, pe sute de hectare, plantațiile de pomi ale sovhozului „A 15-a aniversare a lui Octombrie”. Printre comsomoliștii sovhozului se numără și Valia Necevkina, care și-a câștigat prețuirea tuturor. Colectivul sovhozului unde lucrează Valia are peste 1.600 lucrători. Dintre ei, unii se pricep mai bine la muncă, alții mai puțin, de aceea cei mai pricepuți se străduiesc să-și ajute tovarășii rămași în urmă. Cînd s-a hotărît formarea unei noi brigăzi pomicole, brigada Valiei — prima brigadă de muncă comunistă din colhoz — a trimis pe membrii săi cei mai buni să muncească în noul colectiv, să-l sprijine pentru a obține recolte bogate.

Brigăzile de muncă comuniste împletesc activitatea de producție cu învățătura, într-o unitate armonioasă. Ridicarea nivelului de cunoștințe tehnice și de cultură generală al lucrătorilor din sovhozuri și al colhoznicilor contribuie la apropierea lui de nivelul cadrelor de ingineri și tehnicieni și contribuie astfel la rezolvarea cu succes a unei alte probleme importante a construirii comunismului: desființarea contradicțiilor esențiale dintre munca fizică și munca intelectuală.

M. Ioniță

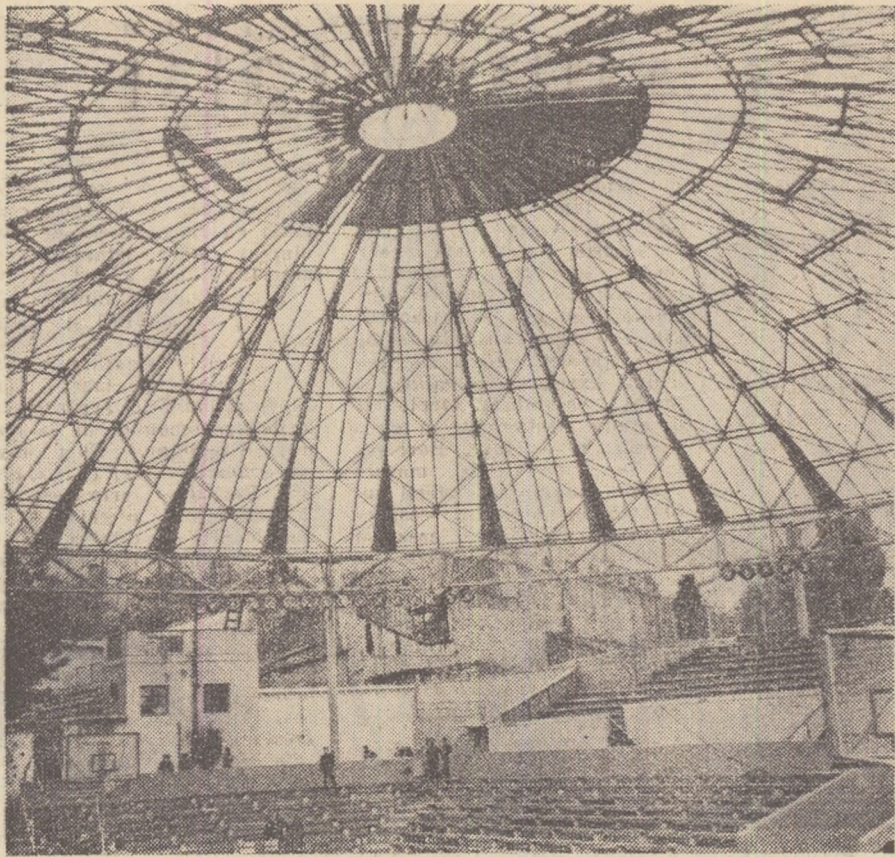
Al 500.000-lea vizitator al Expoziției sovietice

Expoziția sovietică din Capitală a primit luni, în persoana cazangului Ion Dragomir, șeful unei brigăzi de calitate de la uzinele „23 August”, pe cel de-al 500.000-lea vizitator. Oaspetele a fost întâmpinat cu căldură de A. I. Golobkin, directorul expoziției, care i-a înmănat un dar și l-a invitat să facă o plumbare de agrement cu elicopterul.

Actuala expoziție sovietică se dovedește a fi una din cele mai solicitate expoziții deschise pină acum în țara noastră. Într-adevăr, așa cum arată și citra de mai sus, expoziția a trezit un deosebit interes în rândul oamenilor muncii din București.

Totodată, pină la începutul acestei săptămîni expoziția a fost vizitată de peste 40.000 de oameni ai muncii din țară. Pentru a da posibilitate unui număr cit mai mare de oameni ai muncii din provinciile să viziteze expoziția, O.N.T. — Carpați în colaborare cu Consiliul General A.R.L.U.S. a organizat, la sfîrșit de săptămîină, trenuri speciale de excursioniști. În acest fel, un mare număr de cetățeni din regiunile Bacău, Ploest, Suceava, Craiova, Galați, Pitești, Iași etc. au avut posibilitatea să viziteze expoziția. Ea a fost de asemenea vizitată de peste 1.100 de siderurgiști de la Hunedoara și Călan, de mineri de la Teluș și Ghelar, de peste 2.000 de muncitori, ingineri și tehnicieni din întreprinderile din Orașul Stalin.

Cu fiecare zi, sporește numărul vizitatorilor, numărul celor care iau cunoștință de extrem de interesanta lecție practică despre comunism — cum ar putea fi denumită expoziția din Parcul Stalin.

În sala aceasta splendidă cu cupolă de sticlă se vor juca de acum înainte la Tbilisi meciurile de baschet

A citi și a alege

Ce autor de literatură autentică nu se gîndește cu emoție la ochii care îl vor citi, la glasul care va spune „bine!” sau „rău!”? Cînd lipsești de la slujbă o zi, cauza lipsei te poate scuza. Dacă ieși o dată din autobuz fără nasturi, cauzele obiective te liniștesc. Multe erori se pot scuza. Erorile literare, nu. Cum zicea Gorki, nimeni nu te obligă să fii scriitor. Dacă ai ajuns să publici, nu-ți va ierta greșelile nici un cititor adevărat. De aceea adevărații scriitori își respectă cititorii, și îndeplinindu-și menirea de învățători ai publicului, se instruiesc la rîndul lor de la public. Cititorii nu suportă orice text; ei așteaptă să se adegă cu ceva, nu numai cu desfătarea. Cititorul real îmi închipui că a fost pretentios în fața începuturilor literaturii. Nu de geaba, în limba latină cuvîntul *legere, a citi, a însemnat* la început numai *a alege, a alege*. Sînt destule cazuri în istorie cînd autori de mare literatură, pătrunsă în memoria eternă a omenirii, înainte de a ieși în arena publică, și-au verificat creația în fața unui public casnic. Molière citindu-i bucatăresei piesele sale, Pușkin ascultat fiind de dădaca lui, Arina Rodionovna. Pentru că cititorul nu este un magnetofon: el este o persoană vie și marea personalitate anonimă care — de fapt hotărăște destinul operii literare. Criticul poate uneori greși, dar cititorul, privit ca personalitate colectivă, nu greșeste niciodată.

Prima dată, scriitorii și-au dat seama integral de datorită lor complexă față de cititori, și au intrat în legătură într-adevăr rodnică și stăruitoare cu aceștia, în țările revoluțiilor socialiste. Relații permanente și temeinice, convorbiri tovarășești utile au loc mereu în Uniunea Sovietică și în țările de democrație populară între scriitori și masele din care se aleg trăsăturile de caracter ale eroilor timpului nou, între scriitori și masele cititoare, care sînt și creațoarele timpului nou. Cititorii aceștia noi își iubesc scriitorii și reproșurile sînt izvorite din dragostea pentru desăvîrșire, pentru puterea ei mai eficientă a literaturii realismului socialist. Fiecare scriitor sovietic posedă cantități impresionante de scrisori: unele de laudă și mulțumire (cele mai multe), altele care cer cărți inspirate de ramurile vieții pe care literatura le-a frecventat mai puțin. Sînt atîtea alte împrejurări în care scriitorul stă de vorbă cu cititorii și eroii săi din uzină, din colhozuri, de pe marile șantiere. Cititorul sovietic este un cititor exigent și priceput în a citi: el nu trece cu vederea nici detaliile secundare, nici micile erori mărginate. Nu îngăduie risipa de forme în dauna conținutului, nici nu iartă o carte sincer și folositor gîndită dar scrisă neglijent. De unde această exigență de critic format? Cititorul sovietic, fiecare cititor sovietic, este un constructor al comunismului. Româin Roland mîrturisese demult că scrie pentru cei în mers. Cu atît mai mult această calitate o are fiecare scriitor sovietic, fiecare scriitor realist socialist.

Am deschis acum cîteva zile ultimul număr al gazetei sovietice „Literatura i jizni” și mi-au căzut ochii pe o fotografie: patru

bărbați și o femeie ascultă cu luare amînte cuvintele unui scriitor (Vadim Kojevnikov). Cei cinci oameni din asistență (muncitori în uzina „Vladimir Ilîc”) au expresii diferite: băiețelul strungar Zaitsev, atent, dar parcă și gata să replice; Frolov, colaboratorul ziarului de uzină, pare puțin nerăbdător să afle ceea ce scriitorul pesemne că încă n-a spus; muncitoarea Novikova pare a-și fi adus amînte ceva, evocat poate de cuvintele scriitorului: timpularul Tvetkov e ușor îngîndurat, privirea lui e dreaptă, poate căutînd viitorul... Aceste figuri m-au făcut să mă gîndesc la lucrurile relatate mai sus.

După cum arată redacția gazetei, fotografia e un instantaneu din clipa în care V. Kojevnikov, autorul recentei nuvele „Faceți cunoștință, Balnev” răspunde la întrebarea dacă Balnev, eroul său, este un om al viitorului sau al prezentului.

Discuția a fost aprinsă și am luat parte la ea nu numai cei din fotografie. Nu vreau să relatez motivarea faptului că lui Oleg Kubarev, tînar strungar, i-a plăcut nuvela, deși sînt interesante și analiza critică și expunerea de motive, ambele demne de un cîndei critic format: dar mi se pare cu totul impresionant cînd tînarul strungar îi spune scriitorului: „Mi se pare că Kojevnikov caută o formă nouă în proză. Lucrarea aceasta a dumneavoastră este „experimentală”, Vadim Mihailovici, nu-i așa?” Confirmîndu-i aceasta, scriitorul are ocazia să asculte și două reproșuri tovarășești: că nuvela are prea mulți eroi, și că limba nuvelei abundă în terminologie tehnică.

Lui Igor Frolov, electrician și redactor la ziarul uzinei, îi place eroul principal, Balnev, dar nu-i place faptul că Balnev pare a fi singurul gospodar care conduce șantierul. Și muncitorul motivează: „Știi, am lucrat 15 ani în uzină, și eu toate că nu sînt membru de partid, în fiecare zi simțeam că există biroul organizației, că există secretarul. În carte lucrul acesta nu l-am simțit. Pe cîtă vreme la noi în uzină orice s-ar întîmpla în oricare din secții, îți află secretarul organizației de partid”.

Și astfel, fiecare părere este susținută prin explicații amănunțite vîndînd nu numai o lectură atentă a nuvelei disentanate, nu numai — bineînțeles — cunoașterea vieții și interesul față de reflectarea veridică a vieții în literatură, dar o autentică competență literară la toți acești oameni a căror ocupație principală nu este literatura.

Iată de ce nu este azi, în lumea noastră socialistă, satisfacție mai mare pentru un scriitor decît verdictul pe care-l dau cititorii.

Am întors pagina ziarului de care vorbeam și am zărit altă fotografie: o delicată călimară de plexiglas sculptată după un motiv din poemul „Vasili Tiorkin”. De curînd, marele poet Tvardovski a împlinit cincizeci de ani. Ziarul a publicat fotografia călimării pe care a lucrat-o pentru poet, în 1954, șoferul și fostul soldat Igor Nikolski.

La un muzeu sovietic se păstrează un volum de versuri ale lui Maiakovski străbătut de glonte care a pătruns prin blază în inima unui soldat.

Iată ce înseamnă *legere: a citi și a alege*.

De vorbă cu...

ALEXEI ARBUZOV

Cum am devenit dramaturg. — Piese și personaje favorite. — Incursiune în laboratorul de creație al autorului.

Intr-o seară, în una din lojile Teatrului Național, a luat loc un bărbat între două virste, cu părul ușor încăruntat, cu o față tipic rusească, luminată (cuvîntul fiind folosit aici nu ca o imagine, ci în sensul lui absolut propriu) de doi ochi intens albaștri. Se juca „Poveste din Irkutsk”, marele succes al sfîrșitului actualei stagiuni a Naționalului, iar spectatorul cu față de rus nu era altul decît autorul acestei piese, binecunoscutul dramaturg sovietic Alexei Arbuzov. „Tonea”, „Ani de pribegie”, „Orașul visurilor noastre”, „Căsuța de la marginea orașului” și acum, în urmă, „Poveste din Irkutsk”, iată doar cîteva din creațiile acestui talentat și prodigios dramaturg, care au fost jucate și la noi pe diferite scene bucureștene și din provincie.

— Alexei Arbuzov, cum ați început să scrieți?

— Silit de împrejurări — ride scriitorul. — Nu glumesc; realmente împrejurările m-au făcut să devin dramaturg. De fapt mă pregătisem pentru altceva. Am terminat școala teatrală din Leningrad și am lucrat o vreme ca actor și regizor. În 1930, cînd marea operă de colectivizare a agriculturii se desfășura din plin, mi s-a încredințat conducerea unui vagon de agitație cu care am pornit să colind țara. În fiecare zi eram în altă localitate, unde prezentam piese mici legate de colectivizare, țineam conferințe. Dar programul nu satisfăcea întotdeauna necesitățile noastre zilnice. Ne străduiam ca în reprezentațiile noastre să folosim cît mai mult material local, cules din satele în care poposeam. Evident, pentru așa ceva aveam nevoie de dramaturgul nostru permanent, dar cum acesta ne lipsea iar eu răspundeam de întreaga activitate, m-am văzut silit să mă apuc de treaba asta. Totodată, redactam și conferințe pe teme antireligioase care erau ilustrate prin mici scenete. Textul acestor scenete era compus tot de mine. Așa a început activitatea mea de dramaturg. Apoi m-am mutat la Moscova. Aveam 22 de ani cînd am scris prima mea piesă „Clasa”. De atunci se poate considera că am devenit dramaturg. La activitatea de regizor m-am întors înainte de război, în anul 1939, cînd împreună cu Valentin Plucek am organizat studioul teatral din Moscova. Pe baza lui a luat ființă, în anii războiului, Teatrul de front, pe care l-am condus eu. În 1944, însă, boala m-a silit să renunț la activitatea în teatru și de atunci m-am consacrat exclusiv dramaturgiei. De atunci am scris multe piese...

— Colaborați strîns cu teatrul „Vahtangov”...

— Da, pe scena lui s-au jucat patru piese de ale mele. Cu „Ceasul al 12-lea” s-a petrecut un lucru curios: a fost jucată mai întîi în străinătate, la Brno și la Sofia, și abia după aceea a avut loc premiera în Uniunea Sovietică, la teatrul „Pușkin” din Leningrad. Piesa n-are decît un singur decor și acțiunea se desfășoară în exact atîta timp cît ține și spectacolul.

— Cum vă scrieți piesele? Pablo Neruda, care a fost recent la noi, spune că scriitorul nu trebuie să aștepte inspirația în mod pasiv. Cum stau lucrurile cu dumneavoastră?

— Poate să vi se pară curios, dar nu mi-am pus problema inspirației. Esențial este să cunoști bine, să trăiești intens viața. Îmi place enorm, nu concep să nu lucrez tot timpul. Cred că cu cît un scriitor devine mai matur, cu atît e mai mare setea lui de împărtăși oamenilor ceea ce vede, ceea ce îl preocupă. Gîndul că viața asta nu e fără sfîrșit, mă silește să nu stau cu minile încrucișate. Totuși, dacă ar fi să definesc inspirația — referîndu-mă la mine, evident —, cred că este acel moment, sau acele momente din procesul de creație cînd te consacră scriitorului cu o deosebită plăcere, cînd simți că ai reușit să așterni pe hîrtie ceea

ce-ai avut mai important de spus. Iar satisfacția este cu atît mai mare cu cît știi cum să vorbești, cum să transmiți ceea ce te emoționează.

— Scrieți ușor?

— Dintre toate piesele mele, cel mai ușor am scris „Poveste din Irkutsk”. S-a scris aproape singură, fără vreo dificultate evidentă. Acum știu că dacă scriu așa, rezultatul este mai bun decît dacă scriu chinuit, muncit. De altfel, am înțeles asta mai devreme, încă de cînd am scris „Ani de pribegie”. Este acolo un personaj, Liusea Veder-nikova. Cînd am fost întrebat cum am creat acest chip, am mărturisit cu toată sinceritatea că nu mă consider autorul acestui rol, că am sentimentul că l-a scris altcineva în locul meu. De obicei scriu greu replicile personajelor. Dar frazele pe care le rostește Liusea, curgeau singure, de parcă mi le dicta cineva, și sarcina mea s-a redus la a le nota cît mai repede, ste-

nografic, pentru că să nu pierd șirul. După ce am terminat piesa și am văzut-o pe scenă, am înțeles că Liusea este personajul ei cel mai viu, cel mai interesant. Mă tem că afirmația mea va împingea proteste vehemente, dar acum sînt încredințat că cu cît e mai ușor pentru un scriitor procesul de creație propriu zis, cu atît sînt mai bune rezultatele muncii lui. Dar, firește, ușurința aceasta nu vine de la sine. Ea este rezultatul unei intense și importante activități prealabile pe care o desfășoară scriitorul.

— Ce ne puteți spune despre actuala stagiune teatrală moscovită?

— Fenomenul cel mai interesant și demn de evidențiat a fost acela că pe scenele moscovite au debutat 11 dramaturgi. Nici o stagiune n-a dat un număr așa de mare de debutanți. Fi-rește că nu toți 11 sînt la fel de talentați, dar esențial e că toți sînt animați de dorința de a oglindi în opera lor ziua noastră de azi. După părerea mea, cel mai talentat dintre ei este dramaturgul Hmelik, a cărui piesă „Prietenul meu Kolka”, se joacă cu mare succes la Teatrul central pentru copii.

— Dar dumneavoastră ce le veți oferi spectatorilor?

— Lucrez de mai multă vreme la „Fiul pierdut”. Este o piesă despre un om care a trăit fără să lase nici o urmă a trecerii lui pe pămînt, o piesă despre speranțele neîmplinite ale unei vieți omenești. A vorbi acum despre alte proiecte este prematur.

Iulia Scutaru

"VAHTANGOV" LA BUCUREȘTI

Măreția simplității

S-a întâmplat la Irkutsk. Pe malurile râului Angara, unde se înalță un gigant al comunismului. O hidrocentrală miraculoasă, care sporește considerabil prestigiul omului — deming în raport cu forțele dezlănțuite ale naturii.

În umbra generoasă a unui excavator, care răstoarnă pământul ca urtașul din poveste, s-au întâlnit câțiva tineri. Ei își caută dragostea, prietenia, împlinirea în viață. Și le vor dobândi, cu prețul unor încercări dramatice, care le înobilează condiția umană, apropiindu-i de idealul splendid al omului comunist.

Îi cheamă Valia sau Serghei, Viktor, Serdiuk sau Larisa. Dar poate nu aceasta are cea mai mare importanță. Fiindcă fiecare din ei înseamnă mult mai mult decât un nume, mult mai mult decât o simplă stare civilă. Parcurgând drumul întortocheat și înălțător spre dragoste, spre prietenie, spre fertila rădăcină comună a fericirii personale și colective, ei își amplifică considerabil semnificațiile, solicițind reflecția în legătură cu sensurile mari ale vieții contemporane.

Și aici încep dificultățile puse în scenă a piesei lui Alexei Arbutov, „Poveste din Irkutsk”. Desigur că ar fi marginală o tratare a destinului Valiei și a tovarășilor ei care s-ar rezuma la relatarea exclusivistă a peregrinărilor lor morale, mai mult sau mai puțin trainic legate de solul generos al comunismului. Destur că e insuficientă și tratarea sumară, nenuanțată, a frământărilor lor psihologice, compensată în aparență de fundalul marii, impresionantei construcții.

Soluția cea mai inspirată a găsit-o — șintem încredințați! — regizorul Evgheni Simonov și deosebit de înzestratul colectiv artistic al teatrului „Vahtangov”.

Am simțit în scenă prezența fizică a excavatorului, existent în preocuparea și emoția permanentă a interpreților. Ei, și prin el grandioasa construcție, nu și-au afirmat numai o prezență picturală — desemnată în fundal —, ci au dominat acțiunea. Au dominat-o fără s-o apese, fără s-o strivească, fără s-o depersonalizeze. Dialogurile protagoniștilor cu conștiința lor proprie, simbolizată adesea de cor, au fost mediate, înlesnite de silueta gigantică din fundal, de sensul ei major. Fiindcă, în frământările lor morale, eroii erau determinați, pe bună dreptate, de o continuă confruntarea cu valorile cele mai autentice ale contemporaneității, cu comunismul.

Din această viziune foarte judicioasă au decurs materializate artistic valorile generalizatoare ale piesei, filozofia

Iulia Borisova în rolul Valiei

ei. Aceeași viziune — susținută de decorurile simple, poetice, mărețe prin simplitatea lor, semnate de I. G. Sumbatșvili — a îngăduit desfășurarea nestinjenită a actorilor și a dramelor pe care le purtau în scenă.

Am întâlnit în acea seară memorabilă o mare acțiune. Ne-am lăsat cucerii altădată, pe ecran, de creația ei impresionantă în Nastasia Filippovna din „Idiotul”. Am reînălțat-o într-un rol de cu totul altă factură. Traectoria ei sinuoasă de la „Valia-fișnea” la exemplara Valia-soție sau Valia-mamă n-a izbutit să intrige pe nimeni. I. K. Borisova a creat cu o mare virtuozitate, în prima parte a existenței sale, punctul de plecare al celei de a doua perioade. Inconsecvențele ei inițiale, ușurința, păreau adesea că pornesc dintr-o ingenuitate, dintr-o lipsă de maturitate, care nu-i îngăduiau să descopere în toată plenitudinea lui adevărul vieții. Ea n-a jucat nici o clipă o femeie viciată, ci mai degrabă o femeie copilăroasă, rătăcită, fără sprijin, într-un climat străin de puritatea morală de care era capabilă. Și de aceea, am realizat cea de a doua parte a existenței ei, nu atât ca o transformare radicală, cât ca o împlinire —

în contactul cu frumusețea etică a lumii sovietice — a adevăratei Valia.

Această interesantă, complexă, înțelegere a rolului a fost mijlocită de talentul excepțional al actriței, caracterizat de o mare sensibilitate, de o bogăție nemărginită a registrului expresiv. Șăgalnică și gravă, volubilă și tăcută, de o veselie contagioasă și de o tristețe răvășitoare, Borisova a dat întotdeauna măsura exactă, autentică, a stării sufletești din momentul respectiv. Am simțit-o, am crezut-o din ochii cu licăriri vesale sau înlăcrimați, care nu și-au luat nici o clipă răgazul de a rămâne inexpressivi. Am simțit-o, am crezut-o din fiecare cuvânt rostit, din fiecare inflexiune melodică, susceptibilă să sugereze o lume de gândire și emoție. Am simțit-o, am crezut-o din fiecare tresărire, care comunica suferința și bucuria, tortura morală și exuberanța, existența unui suflet mare de acțiune, de femeie, de om. Și am ajuns la paroxismul emoției artistice în scena magistrală în care aflind de moartea lui Serghei și-a reținut strigătul de disperare, și-a economisit cu o mare sgarcenie mișcarea în scenă, și ne-a dat nu măsura durerii ei personale, ci măsura durerii.

Au însoțit-o pe Valia-Borisova actori deosebit de înzestrați, ca N. S. Plotnikov (care în Serdiuk a fost, rind pe rind, înțelept ca un bătrîn și naiv ca un copil, blind și se-

ver, dar mereu om), M. A. Ulianov (care în Serghei a sugerat cu mare putere de convingere figura admirabilă a muncitorului comunist, cu incomparabilul lui univers de gândire și simțire) și alții alții.

Dar oricâte mențiuni parțiale elogioase am face, n-am izbutit probabil să epuizăm valorile spectacolului de la teatrul „Vahtangov”. El a trăit cu strălucire mai cu seamă prin Borisova, prin ceilalți, lăsându-ne însă o impresie de neuitat prin tonalitatea sa generală, prin modalitatea inspirată de transmitere a filozofiei de viață care caracterizează lumea nouă.

Nimic retoric, nimic grandios de dragul grandiosului. O tulburătoare măreție a simplității. Aducând în scenă poezia cotidianului sovietic, realizatorii reprezentației de la „Vahtangov” nu i-au căutat cu tot dinadinsul, forțat, dimensiunea eroică, n-au vrut s-o sublinieze cu ostentație. În asentiment cu autorul piesei, care vorbea despre „o monumentalitate caldă, din inimă”, ei au lăsat să se desemneze firesc, deosebit de convingător, din simplitatea fermecătoare, grandioasă a omului sovietic, statura sa impresionantă. Și l-am crezut până la ultima limită, pradă unei tulburătoare emoții. Fiindcă oamenii comunismului sînt prin definiție eroici și mai viteji, mai îndrăzneți, mai simplii și mai măreți, decât toți protagoniștii literaturii și istoriei de cînd lumea.

Horia Deleanu

TURNEUL NOSTRU

Turneul nostru s-a încheiat. După o absență de aproape două luni, ne întorcem în patrie. În acest răstimp am vizitat trei țări prietene — Polonia, Bulgaria și România, am dat numeroase spectacole și în scurtul răgaz pe care l-am avut la dispoziție, am căutat să cunoaștem oamenii și locurile vizitate, să ne întâlnim și să facem un rodnic schimb de păreri cu confrății noștri întru artă.

Programul nostru a cuprins, în afară de cele două piese prezentate la București — „Poveste din Irkutsk” de Alexei Arbutov și „Micile tragedii” de Alexandru Pușkin, „Azilul de noaptea” de Maxim Gorki, o piesă de Mamin Sibirak, „Bucătăreasa” de Sofronov. Aproape două luni, răsbind pe scenele poloneze, bulgărești sau românești, cuvintele dramaturgilor noștri clasici și contemporani au găsit un ecou profund în sufletele spectatorilor, făcându-i să se bucure și să sufere împreună cu eroii. Acum, la sfîrșitul turneului, cînd impresiile încep să se sedimenteze, cred că putem spune că în cele trei țări vizitate teatrul „Vahtangov” a cîștigat noi prieteni care au aplaudat din toată inima spectacolele noastre.

Cea mai mare parte a turneului s-a desfășurat în Bulgaria. Aici, în afară de Sofia am dat spectacole la Plovdiv, Iambol, Burgaz, Varna, Kolarovgrad, Tirnovo, Plevna și Dimitrovo. În fiecare dintre aceste orașe, ca și în capitală, am jucat în fața muncitorilor din întreprinderi, în fața studenților, în fața membrilor Asociației de prietenie bulgaro-sovietice. După cum mi-au spus prietenii bulgari, pentru prima oară un colectiv teatral străin a întreprins un turneu atât de îndelungat în țara lor.

A urmat apoi România. Alte drumuri, alte priveliști s-au deschis în fața noastră... Numai spectatorii erau parcă aciași: la fel de sensibili, de receptivi, de expansivi. Spectacolele teatrelor noastre au rămas aproape de inima publicului românesc, educat în spiritul acelor tradiții ale artei realiste.

Dacă publicul polonez și bulgar este pentru noi o cunoștință mai veche, fiindcă în aceste țări am mai jucat, publicul românesc l-am cunoscut acum pentru prima oară. Și ca și țara lui frumoasă, publicul românesc ne-a cucerit. În cursul tuturor celor trei spectacole pe care le-am dat, n-am simțit nici o clipă distanța dintre rampă și sală. A fost o comuniune perfectă, care a făcut să treacă neobservată dificultatea — pentru unii — a necunoașterii limbii ruse.

Presă românească s-a ocupat pe larg de spectacolele noastre. În paginile ziarelor și revistelor au apărut articole și recenzii scrise de oameni de artă, actori, ziariști. Ei au acordat o înaltă apreciere atât regiei spectacolelor cât și măiestriei actorilor noștri.

Vreau să subliniez că actualul turneu a fost pentru noi și un prilej minunat de a ne în-

țelni și a discuta cu colegii noștri străini. Aproape în toate orașele prin care am trecut, am avut discuții deosebit de interesante și rodnice cu actori, regizori, dramaturgi. Împreună am făcut un fructuos schimb de păreri privitoare la căile de dezvoltare a teatrului modern, am vorbit despre planurile noastre și despre dramaturgia noastră contemporană. La București, schimbul de experiență a mers și mai departe.

te. Chiar în seara sosirii noastre colectivul Teatrului Național a prezentat „Poveste din Irkutsk”. Așadar, am avut posibilitatea să fim la rîndul nostru spectatori și am aplaudat cu emoție formula regizorală interesantă a lui Radu Beligan, măiestria actorilor romîni.

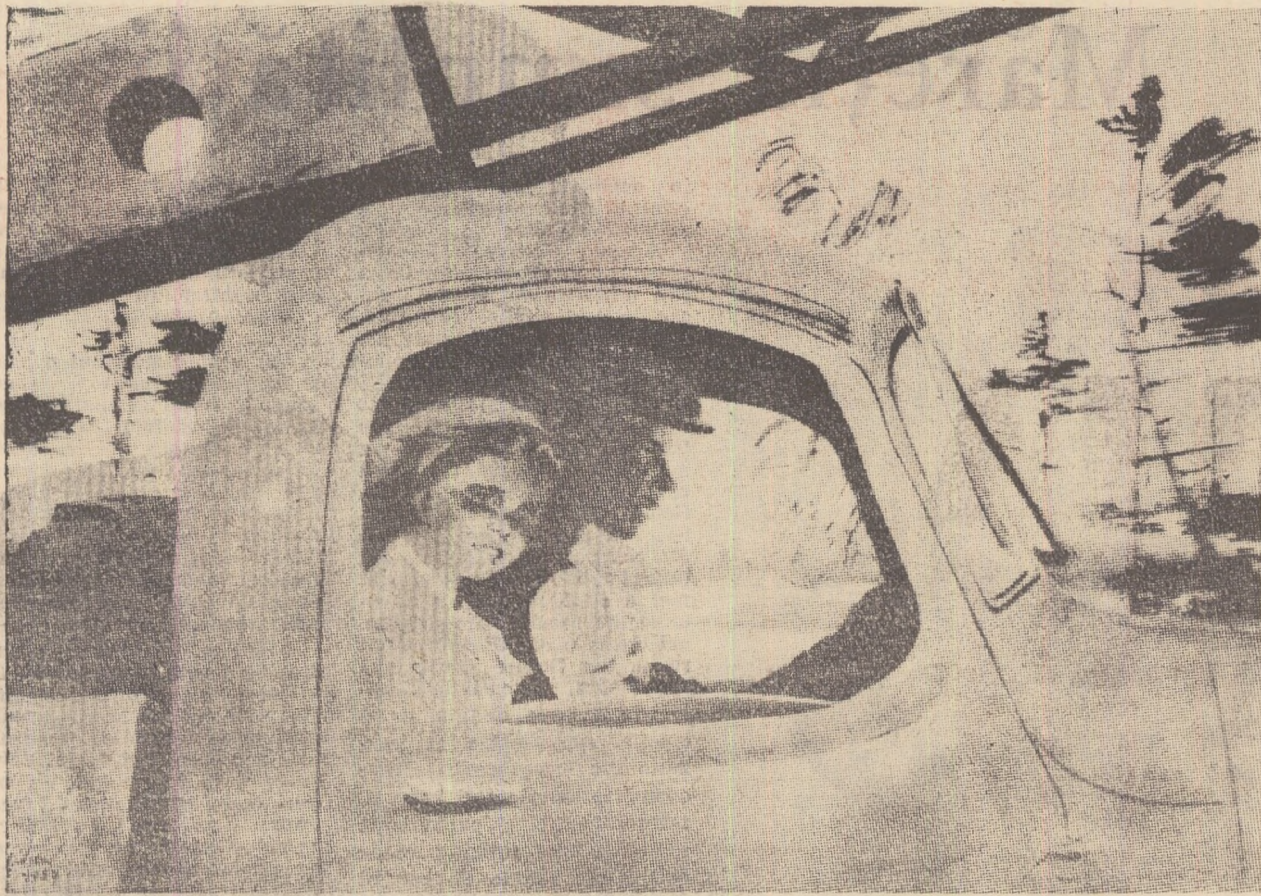
Părăsind Bucureștiul, le mulțumim din inimă spectatorilor romîni pentru primirea caldă pe care ne-au făcut-o și ne exprimăm dorința de a ne întâlni din nou. La revedere, dragi prieteni romîni!

Ruben Simonov

artist al poporului al U.R.S.S.
conducătorul artistic al Teatrului „Vahtangov”

Scenă din piesa „Poveste din Irkutsk”

O. Vereiski

O familie de pe Angara

Un oraș în taiga

Până mai acum trei ani, nimeni nu s-ar fi încumetat să străbată marile povârnițe ale Ieniseului, înțesate de trunchiurile svelte ale coniferelor. Dar iată că, de curând, trecând prin aceleași locuri cu gândul de-a ajunge la Krasnoiarsk, automobilul mi-a fost prins într-un adevărat convoi de mașini și camioane.

Mă întorceam de pe un șantier, sau mai degrabă dintr-un oraș, care tocmai lua ființă pe malurile marelui fluviu siberian. Constructorii îl botezaseră, poetic, Divnogorsk (Orașul minune) exprimându-și astfel încrederea pentru frumusețea împrejurimilor (noua așezare se află situată în inima taigalei, unde până atunci nu pătrunsese picior de om), față de minunea care se înfăptuia sau, mai bine zis, pe care-o înfăptuiau cu propriile lor mâini: centrala Krasnoiarsk, de pe Ienisei.

Ajuns la Krasnoiarsk m-am oprit la o bibliotecă, să împrumut o carte: „Noi, cei din Igarka”. Dar pentru ce tocmai Igarka? Ce legătură poate fi între vitoarea centrală electrică și îndepărtatul oraș nordic, ale cărui temelii au fost durate în ghețurile veșnice și pe care-l scaldă valurile posomoritului Ocean Inghețat?

Asemănări există. Dar, mai bine, să nu anticipăm. Instalat comod în camera mea de hotel, am început să citesc cu nesăd...

În urmă cu vreo treizeci de ani, la Igarka a poposit un om ciudat înveșmîntat. Debarcase dintr-un hidroavion și ducea cu el sumedenie de aparate fotografice și ranite care, mai-mai că-l împiedicau să se miște. Era un ziarist din Londra.

Multe lucruri l-au ulmit pe ciudatul vizitator în orașul acesta de pe țărmul oceanului. Cel mai mult l-a ulmit însă întâlnirea cu un copil, o școlăriță.

— Încotro? a întrebat o el.
— Să scriu o carte! a sunat scurt răspunsul.

— Cum asta o carte?! Am străbătut doar multe țări, și nicăieri n-am întâlnit copii care să scrie cărți.

— O să-l întâlniți, atunci, la noi. Cartea noastră se cheamă „Noi, cei din Igarka”. La scrierea ei ne-a ajutat Maxim Gorki și Romain Rolland.

— Totu-i fantastic în țara asta, a Sovietelor, a exclamat atunci ziaristul englez. Iată un oraș de dincolo

de cercul polar, cufundat șase luni în întuneric și a cărui istorie o scriu micii lui locuitori...

De la întimplarea asta, cartea copiilor din Igarka a fost tipărită în multe ediții. Intre timp, orașul a devenit un important centru al industriei lemnului și un mare port comercial. Aici vin astăzi să încerce trunchiurile aurite ale pinilor Siberiei mulțime de nave, la catargul cărora flutură pavilioanele a nenumărate țări din lume.

După treizeci de ani

Treizeci de ani s-au scurs de când au fost puse primele temelii ale portului Igarka și totuși, de-a lungul fluviului, întâlnești mereu lucruri noi, uimitoare. De pildă, giganticul șantier al centralei de la Krasnoiarsk, care se-ntinde de-a lungul a șaptezeci de kilometri și care impresionează chiar și pe cei care-au mai văzut și alte șantiere sovietice.

Natura e aici de-o frumusețe sălbatică. Munții, investimînți până aproape de culmi în manta verde a pinilor și cedrilor, împrejmuesc fluviul, formînd, în apropierea satului Șumiha, un defileu de aproape opt sute de metri lățime. Însăși natura pare să fi pregătit locul acesta pentru construirea barajului.

Așa că oamenii n-au avut decît să profite de acest lucru. Digul pe care-l construiesc, lung de un kilometru și înalt de 125 de metri, va bara cursul fluviului, unul din cele mai mari de pe glob, ridicînd nivelul apelor. Lacul de acumulare, care se va forma astfel, va acoperi o suprafață de aproximativ 400 de kilometri pătrați.

Centrala de la Krasnoiarsk nu va avea pereche în lume: puterea ei va fi de cinci milioane kW!

Toate astea le-am aflat stînd de vorbă cu constructorii, îndeosebi cu zidarul Piotr Narilkov și tovarășii lui de brigadă. El mi-au povestit o mulțime de lucruri, printre care unul mi-a amintit de întimplarea cu ziaristul englez.

Stăteau de vorbă, deși păreau tare nerăbdători să-și vadă de treburile lor.

— Îmi pare că vă cam grăbiți, le-am spus. Încotro vreți să o apucați? La club? Poate la cursurile școlii serale? Sau la plimbare?

— Nici una, nici alta, mi-au răspuns ei. Trebuie să scriem o carte!
— Cum asta o carte?
— O carte... Despre șantierul nostru.

Ce scrie în jurnalul brigăzii

Erau unsprezece, băieți și fete, și trăiau la Abakan, în Hakasia, la sud de Krasnoiarsk. Îi lega o prietenie strînsă. Au urmat cu toții aceeași școală și, după ce-au terminat-o primăvara trecută, au hotărît să nu se mai despărț și să plece cu toții pe șantierul centralei de la Krasnoiarsk.

Clocotul muncii, întîmplările de pe șantier, la care au fost pe rînd marlari și pârtași, i-a pasionat în asemenea măsură, încît au hotărît să le povestească. Așa a luat ființă jurnalul brigăzii. Odată munca terminată, tinerii zidari se strîngeau pentru a așterne pe hîrtie, zi de zi, viața șantierului. Au început să adune documentația necesară, să facă fotografii.

Iată, de pildă, una din însemnări: „La 8 august 1959, a început construirea batardoului. Cel mai bun dintre șoferii noștri, Alexei Prokopovici, a lansat cel dintîi, din camionul lui, primul bloc de piatră pe care se afla următoarea inscripție: „Supune-te, Ienisei!” În aceeași zi am pus fundațiile atelierului de reparări mecanice. Fiecare zidar a pus un bănuș sub prima cărămidă, pentru ca construcția să fie solidă”.

Jurnalul istorisește minunata poveste a Divnogorsk-ului, descrie minunea caselor albe, a cinematografului, școlii și universității populare ridicate în plină taigă, ale cărei facultăți de fizică și muzică sînt frecventate de sute de muncitori.

Tinerii aceștia mai au frește multe de făcut. Și ca constructori, și ca scriitori. Căi ferate și șosele asfaltate vor străbate în curînd taigaua, poduri uriașe vor fi aruncate peste măiestuosul Ienisei; betonierele uzinelor de ciment vor face să răsunе scrișnetul dinților care vor mușca lacom din piatră; batardoul va tăia cursul fluviului, acolo unde se va ridica viitorul baraj...

Două generații și au dat mîna pe Ienisei: fărurii primului cincinal — cronicarii din Igarka — și tinerii constructori al centralei de la Krasnoiarsk, unul din șantierele septenale.

Boris Mihalkov

Profesorul universitar

Intr-unul din laboratoarele universității din Harvard lucrează acum un savant sovietic — profesorul universitar Alexei Kost, din Moscova.

Biografia acestui savant, odinioară simplu muncitor, este dintre cele mai interesante.

În tinerețe, Alexei s-a simțit atras de romantismul călătoriilor în țări îndepărtate și visa să devină geolog. O boală gravă l-a silit însă să-și întrerupă studiile. După vindecare a intrat să lucreze într-o fabrică de medicamente, de-a simplu muncitor. În fabrica aceasta, în care erau aplicate procedee menite să dea naștere la combinații organice complexe, s-a trezit interesul lui Alexei pentru chimie. Pasionat de noua știință, s-a înscris la secția serală a facultății de chimie de pe lângă Universitatea din Moscova. Cursurile erau interesante și studentul era întodeauna bine notat.

În epoca aceea, Alexei a mai fost cuprins și de o altă pasiune: sportul. Rodul străda-

nilor lui nu s-a lăsat așteptat nici aici. După absolvirea anului trei, însoțit de încă cinci tovarăși, a pornit cu rucsacul în spate spre piscurile înzăpezite ale Caucazului. Și iată încă o hîlă adăugată în cartea vieții viitorului om de știință: amatorul devine maestru în sportul înălțimilor aneșitoare, alpinismul.

Puțin înainte de izbucnirea războiului, terminîndu-și studiile universitare, Alexei a început să-și întocmească lucrarea de diplomă. Tînărul își propusese să studieze reacția de sinteză a unei serii de produși necesari producției de preparate active din punct de vedere fiziologic, a caror valoare practică constă în aceea că ajută omului să lupte împotriva numeroaselor maladii, împotriva insectelor parazite purtătoare ale acestora și a microbilor lor.

Războiul l-a împiedicat, însă, să-și realizeze proiectele științifice, iar cea mai mare parte din materialul experimental strîns a fost pierdut. Întors de pe front, Alexei a început să lucreze ca asistent la facultatea de chimie a Universității din Moscova. Aici și-a continuat, de altfel, și cercetările întrerupte.

După îndelungi cercetări, întreprinse împreună cu un grup de colaboratori ai laboratorului catedrei de chimie organică, a reușit să obțină o întreagă serie de preparate fiziologic active. E drept, nu realizase încă o invenție „care să revoluționeze știința”, dar rezultatele muncii lui aveau o mare însemnătate nu numai pentru știință, ci și pentru practică.

În urmă cu cîțiva ani, la Universitate a sosit o scrisoare din Birmania, în care autorii ei semnalau alterări masive ale cauciucului de automobil, datorate unui microorganism, bătînt a fi mucegaiul.

Colaboratorii laboratorului au început să caute căile de combatere a microorganismului. După zece și zece de experiențe, care au durat luni de zile, strădanile au fost încununare de succes. Ei au obținut un lichid care protejează cauciucul împotriva corozivității pricinuite de climatul torid.

Un alt preparat, un lichid cu aspect dens și gălbui, „Kusol”-ul, a fost realizat de Kost și colaboratorii lui pentru combaterea înepăturilor insectelor și, îndeosebi, a ființelor care populează taiga siberiana.

Cu prilejul probelor practice, preparatul s-a dovedit mult mai eficient decît dimetilftalatul, produsul folosit pînă atunci. Contrar acestuia și altor preparate similare, „Kusol”-ul acționează împotriva insectelor taigalei purtătoare ale microbului encefalitei, o gravă maladie virulentă. Interesant că la prepararea acestui medicament scopurile savantului s-au împlinit cu cele ale excursionistului. Specialiștii care participă la cercetările geologice sau la excursiile turistice organizate în regiunile nord-estice se exprimă în termenii cei mai elogiosi despre noul mijloc profilactic.

Lucrările savantului au fost mult prețuite. În 1946 Alexei Kost și-a susținut cu succes teza de licență, iar după zece ani aceea de doctor în științe.

Un savant ca mulți alții, vești spune. Și totuși deosebit de mulți dintre colegii lui din străinătate deoarece, asemenea altor și altor savanți sovietici s-a ridicat din mijlocul poporului, căruia îi consacră întreaga sa priecere și știință.

A. Pozner

Spărgătorul de gheață atomic în ținuturile arctice

PRIMA CURSĂ

Căpitanul Pavel Akimovici Ponomariov, care se află în momentul de față la Leningrad, a relatat cum s-a desfășurat prima cursă a spărgătorului de gheață atomic „V. I. Lenin”.

— Spărgătorul de gheață atomic și-a dovedit calitățile deosebite încă în timpul cursei întreprinse de-a lungul țărmurilor peninsulei Scandinavice, de la Tallin la Murmansk. În marea Nordului navele au avut de înfruntat un vânt puternic și valuri mari. Împreună cu noi a mers spărgătorul de gheață „Căpitanul Voronin”. Acesta avea un balans foarte puternic. S-a ajuns pînă acolo încît la vremea prinzului sau a cinei căpitanul ne ruga să schimbăm direcția și să mergem cîtva timp contra valurilor pentru a da echipajului posibilitatea să mănînce liniștit. La noi, însă, balansul aproape că nu se simțea la bord și inclinarea nu depășea 10°.

Cred că este cazul să menționăm „interesul” deosebit pe care l-au manifestat față de noi navele și avioanele militare ale unor state străine. Nici n-am apucat bine să intrăm în strîmtorea Marele Beltz, cînd ni s-a alăturat un vas de pază danez, care a escortat spărgătorul de gheață atomic pînă

la Skaagen. E de presupus că vasul de pază avea misiunea specială de a ne „demasca”. De pe bordul lui s-au luat probabile probe de apă din mare cu scopul de a descoperi în ea produse ale radioactivității. Firește că aceste încercări stîngace au fost zadarnice. Instalațiile atomice ale spărgătorului de gheață sînt bine protejate și nava nu prezintă nici un pericol. Acest lucru a fost arătat suficient de clar în declarațiile unor savanți sovietici de seamă. În sfîrșit, însuși faptul că înainte de a pleca în cursă spărgătorul de gheață atomic a staționat pe Neva, în centrul Leningradului, oraș cu o populație de cîteva milioane de oameni, constituie o dovadă suficientă în acest sens. Dar probabil că unora toate acestea li s-au părut că nu sînt destule...

Care a fost rezultatul? Curînd presa străină a recunoscut că apa s-a dovedit a fi cu totul nevătămătoare: nu a fost descoperită nici o urmă de radioactivitate.

P. A. Ponomariov, comandantul spărgătorului de gheață atomic „V. I. Lenin”

Dar nici după aceasta n-am fost lăsați în pace. Aproape pînă la capul Nord, deasupra spărgătorului de gheață au zburat avioane străine. Deasupra cîrțelor treceau în zbor razant avioane ale țărilor N.A.T.O. Deosebit de mult zel au manifestat americanii.

...Curînd toate acestea au rămas în urmă și după șase zile și jumătate am ajuns la Murmansk, unde ni s-a făcut o primire emoționantă.

Spărgătorul de gheață a făcut față cu succes navigației pe marea liberă de ghețuri: reactorii atomici și motoarele de înaintare au funcționat perfect, nava a mers cu viteza stabilită, a reacționat la toate manevrele cirmei și s-a dovedit stabilă pe valuri.

Acum rămînea de făcut proba principală: înainte de a începe escortarea navelor pe Calea Maritimă de Nord, spărgătorul de gheață atomic trebuia încercat în ghețurile polare. Oricît de complicate au fost probele din golful Finic, toată lumea își dădea seama că adevăratul „botez al gheții” nava poate să-l primească numai pe întinderile Arctice.

După o temeinică pregătire am ieșit în larg, îndreptîndu-ne spre latitudinile înalte, în regiunea situată la nord de capul Jelanie, între Novaia Zemlia și Țara Franz Iosef.

„Varianta nordică” a cursei n-a fost aleasă în mod întîmplător. Aici contăm să dăm de ghețuri masive de 2 și 3 ani, cu o grosime pînă la 3 m. Numai o asemenea barieră este demnă de uriașul atomic. De menționat că gheața cea mai masivă din regiunea Polului Nord este cu puțin mai groasă de 4 m.

Dar așteptările noastre nu s-au împlinit: anul acesta n-am găsit gheață veche în regiunea pe care am ales-o. Oricît am înaintat eram înconjurați de cîmpuri de gheață de un an, care, e adevărat, aveau pînă la 1,5 metri grosime, aproape cît statura unui om.

Așa dar a trebuit să ne mulțumim cu ceea ce am găsit. Întrucît gheața era mai subțire, am sporit viteza. Pe baza acestor probe, marinarii și oamenii de știință au ajuns la concluzia că spărgătorul de gheață atomic a dovedit că străbate bine ghețurile și că nu are a se teme nici de cea mai groasă gheață arctică.

Nava a dovedit capacități excelente de manevră. Se întîmplă adesea ca spărgătoarele de gheață să intre cu prova în cîmpul de gheață și să rămînă întepenite pe loc. La noi nu s-a întîmplat niciodată așa ceva. Aceasta, datorită puterii uriașe a navei. Dacă gheața nu ceda la prima dată, dădeam

fără nici o dificultate vasul puțin înapoi și iarăși înaintam pe cîmpul de gheață.

Instalația atomică a funcționat ireproșabil. Mașinile, aparatele electrice de navigație, mijloacele automate s-au dovedit de înaltă calitate.

Viața echipajului se desfășura din plin: marinarii învățau, vizionau filme, jucau fotbal pe gheață. Pe bordul spărgătorului de gheață s-a aflat o expediție științifică a Institutului Arctic și Antarctic, condusă de D. D. Maxutov. În timpul cursei, oamenii de știință au studiat gheața și calitățile navei la o rată o zi obișnuită de muncă pe vas.

...Nava își încetinește mersul și se oprește în mijlocul unui cîmp înzăpezit. Se lasă scara, lingă care stă de sentinelă un marinar cu o carabină, căci Arctica e totuși Arctica: în apropiere se văd urme de urși albi.

Între timp, munca se desfășoară din plin. Instalația de foraj străpunge gheața. În copci se introduc camerele aparatelor submarine de televiziune și foto-teodolul submarin. Scopul cercetărilor este de a observa repartiția gheții sub corpul navei. Se filmează activitatea navei printre ghețuri.

De brațul macaralei se fixează niște clești roșii, care par cleștii unui crab uriaș. Ei ridică pe bordul navei așa-numitul „porc mistreț”, o bucată de gheață în greutate de o tonă. Blocul este tăiat în cuburi mici și cu ajutorul unor aparate speciale se determină caracteristicile gheții.

După părerea specialiștilor, în urma observațiilor făcute cu aparatele de televiziune, prin fotografiere și filmare s-au obținut date prețioase din punct de vedere științific și practic.

În viața mea am văzut multe spărgătoare de gheață noi și vechi, am navigat pe cîteva din ele. Dar nici unul nu suferă comparație cu spărgătorul atomic. El prezintă două avantaje imense: are o mare putere și o rezervă de carburanți incomparabilă cu combustibilul folosit de navele obișnuite. Aceasta îi schimbă radical posibilitățile.

În ceea ce privește puterea sa, după părerea unanimă a navigatorilor polari cu experiență, nici un alt spărgător n-ar fi răzbătut prin ghețurile pe care spărgătorul de gheață „V. I. Lenin” le-a străpuns cu ușurință.

Flota arctică a fost înzestrată cu o navă admirabilă.

Spărgătorul atomic „Lenin” în plină cursă...

microscop

Un aparat de radio liliptan

În curând, în magazinele sovietice va apărea aparatul de radio T.S.-1, care poate fi ținut în palmă. Cutia aparatului are dimensiunile 10x7,5x3,5 cm. și este confecționată din material plastic.

La montarea aparatului se folosesc patru triode semiconductoare. Antena interioară, confecționată din ferită, permite să se recepționeze emisiunile stațiilor locale pe unde lungi și medii. Dacă i se atașează o antenă exterioară, sensibilitatea aparatului crește considerabil.

Automate poștale

La poșta centrală din Moscova și Kiev au fost instalate mașini automate de cîntare a scrisorilor. La construirea acestor agregate complexe au fost folosite cele mai noi realizări ale științei și tehnicii, la fel cum funcționează un asemenea agregat. Scrisorile se succed la ghișeu mașinii la care lucrează operatorul. Acesta citește adresa și apăsînd pe un buton trimite scrisoarea la una din cele 60 de direcții posibile. Alte dispozitive pregătesc scrisorile pentru a fi expediate la gară și la aeroporturi, le sortează și le încarcă în mașini.

La panoul principal de comandă, indicatoare luminoase „raportează” permanent cum se desfășoară procesul de expediere a poștei. Ceasornicele de control indică fiecărei brigăzi începutul și sfîrșitul procesului de pregătire a corespondenței în vederea expedierii la gară sau la aeroport. Becurile de semnalizare comunică dispecerului cîte mașini vor fi încărcate și în ce direcții vor pleca. Pe un ecran special se vede cum se desfășoară încărcarea mașinilor. Dispecerul poate obține legătura prin radio cu mașinile de poștă aflate în cursă.

Polenul florilor și geologia

Oamenii de știință au stabilit că sporiile plantelor și polenul florilor sînt acoperite de un înveliș foarte rezistent, care le protejează. Astfel se explică de ce ele pot să rămînă în pămînt milioane de ani, menținîndu-și forma și structura. Descoperirea aceasta a căpătat o importanță deosebită mai ales după ce geologii au reușit să separe sporiile de pe formațiile minerale sedimentare. În felul acesta se poate stabili vîrsta aluviunilor geologice și se pot explora zăcămintele utile. Savanții sovietici au alcătuit atlasuri și tabele speciale cu ajutorul cărora se stabilește perioada în care s-au format sporiile sau polenul descoperit pe roci.

Săritură de la mare înaltă

„Fă-mi ioc, sînt grăbit”

Stînd la volan în cabina etanșă a autocamionului, șoferul nu aude întotdeauna semnalele altei mașini, care vine cu viteză din spate. Dacă însă se instalează sub caroseria autocamionului un dispozitiv special de recepție a laț în legătura cu alt dispozitiv, de transmisie, sunetele devin perceptibile. Mai înainte ca distanța dintre mașini să fie de 40 de metri, șoferul mașinii din față aude răsunînd, chiar în cabină, semnalele mașinii care se apropie și vede lițcarînd pe dispozitivul de emisie beculul roșu care în limbajul său îi comunică dorința colegului care conduce mașina din urmă: „Fă-mi ioc, sînt grăbit”. Acest sistem de semnalizare a fost propus de un grup de specialiști sovietici.

Pe lîngă alte aplicații industriale, televiziunea este larg folosită în procesele de dirijare a lucrărilor în portul Leningrad.

NORBERT WIENER:

Cibernetica și literatura

1.200 de savanți din 30 de țări și-au dat întîlnire în capitala Uniunii Sovietice, cu prilejul primului Congres al Federației internaționale de comandă automată. Printre participanți se află și prof. Norbert Wiener, unul din creatorii ciberneticii.

Publicăm mai jos interviul pe care savantul de renume mondial l-a acordat revistei „Literaturnaia gazeta”.

— Nu am avut intenția să vorbesc despre acele lucruri care nu privesc nemijlocit congresul — a început profesorul Wiener. — Aș dori, totuși, să vă împărtășesc primele impresii despre Moscova. Mi-a plăcut foarte mult orașul și sînt extrem de satisfăcut de întîlnirile cu oamenii de știință sovietici. Ei sînt interlocutori amabili, plăcuți și minunați specialiști. Mi-ar face plăcere să lucrăm împreună.

Voi, rușii, înfăptuiți o operă măreață. După cît se pare, ați înțeles printre primii însemnătatea unor științe ca cibernetica și desfășurați o activitate rodnică în acest domeniu. Școala matematică rusă s-a remarcat întotdeauna prin aceea că reprezentanții ei și-au propus spre rezolvare și au rezolvat în chip strălucit problemele cele mai stringente. Bazele acestei minunate tradiții au fost făurite de Leonard Euler, iar matematicienii sovietici sînt demni continuatori. În decurs de 30 de ani, activitatea mea a avut multe laturi comune cu activitatea oamenilor de știință sovietici. Citind lucrările academicianului Kolmogorov am întîlnit propriile mele reflecții. Sînt convins că același sentiment l-a încercat și acad. Kolmogorov cînd a citit cărțile mele. Această modalitate de colaborare este extrem de folositoare. În anul 1956, cînd m-am întîlnit cu acad. Sobolev la Congresul oamenilor de știință din India, am ajuns amîndoi la aceeași concluzie și anume: colaborarea oamenilor de știință din diferite țări îmbogățeste știința cu descoperiri și realizări noi.

— D-le Wiener, cititorilor sovietici le sînt bine cunoscute operele dv.: „Cibernetica și societatea”, „Cibernetica”. Vă rugăm să ne spuneți la ce lucrări în prezent?

— Pregătesc a doua ediție a „Ciberneticii”. Volumul va cuprinde două capitole noi consacrate sistemelor de autoreglare și mașinilor „cugetătoare”. Cartea va apărea anul acesta. Lucrez, de asemenea, la un nou roman. Căci în timpul liber sînt scriitor. E o ocupație pe care o privesc nu numai ca pe un mijloc de destîndere; m-au interesat dintotdeauna destinele oamenilor, precum și formarea caracterelor sub acțiunea factorilor înconjurători. Primul meu roman a văzut lumina tiparului în noiembrie 1959. Cartea este consacrată conflictului dintre idealurile savanților și dorința lor de a face carieră, conflict tipic pentru realitatea americană. Iată și epigraful romanului: „Savanților care caută adevărul și nu plăcerile lumestii”. În centrul povestirii se află destinul inginerului Gregori James, născut în Rusia, la Odesa, de unde a

emigrat în America înainte de primul război mondial. Nu întîmplător mi-am ales eroul din rîndul emigranților din Rusia: această țară îmi este foarte apropiată. Tatăl meu, Lev Wiener, s-a născut la Belostok, de unde, în anul 1880, a emigrat în America. El a fost toată viața un popularizator înflăcărat al culturii ruse. Ca profesor de limba rusă la Universitatea din Harvard, a desfășurat o activitate remarcabilă, traducînd în limba engleză, opera completă a lui Lev Tolstoi.

Observ însă că ne-am depărtat de subiect. Vă spuneam că intenționez să termin noul meu roman „Ce se ascunde sub piatră”, care va apărea în luna decembrie. Este vorba despre exploatarea oamenilor de talent de către societățile de televiziune din S.U.A.

Va fi, cu siguranță, un roman social?

— În măsura în care orice roman despre destine omenești este, în vremurile în care trăim, social. Totuși romanul meu nu are un caracter tendentios — ține să adauge d-l Wiener. — Vreau doar să descriu formarea personalității unui copil talentat. Tema îmi este foarte apropiată. Într-o anumită măsură, am fost și eu, dacă vreți, un „copil minune”. M-am înscris la vîrsta de 11 ani la colegiu și la 14 ani l-am absolvit. (La 18 ani prof. Wiener a primit titlul de doctor în filozofie al universității Harvard). Îi datorez foarte multe tatălui meu, care mi-a fost și primul profesor. El mi-a predat bazele matematicii și filozofiei. Toată viața m-am străduit să-mi îmbogățesc cunoștințele. Astăzi, fără a avea nevoie de o pregătire specială, pot susține un referat în limbile engleză, germană, franceză și spaniolă, conversez în limbile chineză, daneză și italiană, înțeleg limba portugheză și suedeză, iar mulțumită educației clasice pe care am primit-o cunosc latina. (Ulterior am aflat că prof. Wiener cunoaște 13 limbi). Mi-a plăcut întotdeauna să mă întrefin cu oameni din țări diferite în propria lor limbă, dar din păcate, nu cunosc limba rusă.

— Ce părere aveți despre Congresul internațional de comandă automată?

— Fără îndoială promite să fie foarte interesant. Congresul reunește savanți eminenți din toate țările lumii. O impresie puternică mi-a produs strălucita intervenție a acad. Trapeznikov. Am înțeles că oamenii de știință sovietici sînt în avangarda automaticii. Nu intenționez să fac bilanțul activității desfășurate în apus și în răsărit, dar

se poate afirma cu hotărîre că în domeniul filozofiei și teoriei reglării automate ați dobîndit succese uriașe.

— Acad. Trapeznikov a spus în discursul său că teoria reglării automate reprezintă, de fapt, ramura tehnică a ciberneticii. Care este părerea dv. despre stadiul actual și despre perspectivele dezvoltării ciberneticii?

— Cibernetica este o știință care se află abia la începuturile ei. Ea va găsi aplicarea cea mai largă, în domeniul cu totul neașteptate. Omul va înzestra mașinile cibernetice cu priceperea de a crea, cu alte cuvinte își va furi un ajutor de nădejde. Dar tot aici se ascunde și un pericol, care s-ar putea vădi în viitorul cel mai apropiat. Înzestrînd mașina cu un program, așteptăm ca ea să reacționeze conform cu acest program. Dar activitatea automatului este într-atît de complicată și de apropiată de activitatea de creație a omului, încît cea mai mică inexactitate inclusă în program are consecințe cu totul imprevizibile.

Programul mașinii trebuie să fie limpede ca cristalul. El trebuie să prevadă toate evenimentele dorite și nedorite, care ar putea însoți îndeplinirea misiunii incredintate ei. Problema mai are și alt aspect. Cu cît sînt mai mari posibilitățile de creație ale mașinii, cu atît este mai mare capacitatea ei de a găsi soluții independente. Aceasta are drept consecință complicarea procesului de comandă a mașinii. Vă voi aminti de legenda ucenicului vrăjitor. Dascălul a plecat de acasă, poruncindu-i să aducă apă. Ucenicul, folosindu-se de mătura vrăjită, i-a poruncit să aducă apă în locul lui. Ce s-a întîmplat? După ce toate vasele au fost umplute, apa a continuat să curgă. Ucenicul a încercat să oprească potopul, dar și-a adus aminte că nu cunoaște cuvîntul magic necesar. Cînd apa a început să inunde casa, el a rupt mătura, dar prin aceasta n-a făcut decît să dubleze cantitatea de apă care năvălea în casă. Numai vrăjitorul, care cunoștea cuvîntul magic, a putut să înlătore inundația. Așa și cu mașinile automate. Problema este dacă omul va putea să afle de fiecare dată și la timpul potrivit cuvîntul magic?

— Noi răspundem afirmativ la această întrebare, d-le Wiener! Oamenii sovietici privesc cu optimism perspectivele dezvoltării ciberneticii.

Înceind convorbirea, profesorul Wiener și-a exprimat satisfacția pentru vizita pe care o face împreună cu soția sa în Uniunea Sovietică.

Filmul

Reflector

Cineștii sovietici și francezi care au realizat coproducția „Leon Garroce își caută prietenul”, au avut o întâlnire cu colectivul de specialiști și muncitori de pe șantierul hidrocentralei de la Bratsk, unde se petrece o parte din acțiunea filmului.

Cu acest prilej, regizorul filmului, Marcel Pagliero, care și-a exprimat admirația față de urlașă construcție pe care o ridică oamenii sovietici pe malul Angarei, le-a spus constructorilor: „Vă făgăduiesc că premiera filmului nostru va avea loc simultan în trei orașe: Paris, Moscova și Bratsk”.

La Leningrad au luat ființă Casa cinematografică și Studioul actorului de film.

Viltoarea creație a popularului actor Oleg Strijenov este rolul lui Herman din opera „Dama de pică” de Cealikovski, care se ecranizează la „Lenfilm”. Regizorul filmului este Roman Tihomirov, căruia i se datorează și ecranizarea operelor „Evgheni Oneghin”.

La cel mai mare cinematograf din orașul australian Canberra ambasada sovietică a organizat o vizionare publică a filmelor „Spargătorul de gheață atomic „Lenin”, „Pentru 100.000 de mărci” și „Idiotul”. Au fost de față reprezentanți ai guvernului australian, membri ai parlamentului, șefi ai unor misiuni diplomatice acreditate la Canberra, oameni de știință și cultură. Spectatorii au aplaudat cu căldură filmele sovietice.

Cele 25 de roluri ale lui Mihail Kuznețov

Mihail Kuznețov, artist emerit al R.S.S. Ucrainene, are 42 de ani. Din care 20 i-a închinat cinematografului.

S-a născut și a crescut într-un sat ucrainean, a urmat o școală de ucenici, a lucrat apoi ca strungar la fabrica de rulmenți cu bile din Moscova. Cîșiva ani a activat într-un cerc de artiști amatori, apoi s-a înscris la studioul de pe lângă Teatrul Academic de Artă din Moscova și, în cele din urmă, s-a consacrat cinematografului.

Nimic deosebit în biografia aceasta. Cam aceleași lucruri ar putea spune despre ei Nikolai Kriucikov și Boris Andreev... Este o evoluție tipică pentru mulți actori sovietici din generația lui Kuznețov. El a crescut și s-a format în sinul poporului, interesele milioanei de oameni simpli sovietici au fost și interesele lui. Iată de ce lui Mihail Artemievici Kuznețov îi vine „ușor” să creeze chipuri de contemporani. Se spune despre talentatul actor că nu joacă. El trăiește în fața obiectivului bucuriile și durerile eroilor săi.

Kuznețov este un bărbat frumos. Dar niciodată nu caută să atragă atenția spectatorilor numai prin farmecul lui, niciodată nu mizează pe însușirile fizice, nu face din ele elementul principal al jocului său. Eroii lui sînt oameni frămîntați de sentimente și pasiuni puternice, adevărate, oameni cu o înaltă ținută morală. Din această pricină actorului îi reușesc deosebit de bine chipurile de eroi pozitivi.

De regulă, Kuznețov nu se grimează cînd dă viață pe ecran contemporanilor săi și se comportă așa cum se comportă el, omul, în viața de toate zilele.

În cei 20 de ani de carieră cinematografică a creat o vastă galerie de eroi deosebiți unul de altul prin profilul lor psihologic și spiritual. Organizatorul de partid Taras, din filmul „Destinul Marinei Vlasenko”, era un

om profund, contabilul Piotr Sereda din „O vară îmbelșugată” ni s-a întipărit în minte ca un om bun, plin de viață, veșnic zîmbitor, căpitanul de rangul III Visotin ne-a cucerit prin sobrietatea și marea lui exigență față de sine însuși și față de cei ce-l înconjoară, ofițerul Alexei Șmaruk din „Dispărut fără urmă”, ne-a emoționat prin căldura sufletească și eroismul lui.

Una dintre cele mai izbutite creații ale actorului a fost, fără îndoială, rolul comunistului Kovalenko din filmul în două serii „O întimplare extraordinară”. Rolul complex al comandantului politic, a cărui țărnie și frumusețe morală înfrîng vicisugurile dușmanului, i-a dat actorului posibilitatea să-și deslășoare întreaga măiestrie.

În creația actorului un loc important îl ocupă filmele despre trecutul poporului rus.

Pentru prima dată, Kuznețov a jucat într-un astfel de film în anul 1944. Atunci i s-a încredințat rolul tînarului opricinik Fiodor Basmanov din filmul „Ivan cel Groaznic”. Regizorul Serghei Eisenstein și-a oprit alegerea asupra lui Kuznețov mai cu seamă datorită însușirilor fizice ale acestuia. Bine făcut, vinjos, cu privirea inteligentă și pătrunzătoare, cu o față liniștită și plină de demnitate, Kuznețov era cît se poate de potrivit pentru rolul respectiv.

În filmul „Taras Șevcenko” regizorul I. Savcenko a dezvăluit talentul dramatic al actorului. În interpretarea lui Kuznețov, destinul tragic al eroului său, soldatul Skobeliov din armata țaristă, osîndit la moarte pentru că s-a încumetat să-l lovească pe ofițerul care l-a pălmuțat, a căpătat o mare forță generalizatoare.

În cei 20 de ani de activitate cinematografică, Mihail Artemievici Kuznețov a jucat 25 de roluri. Dintre acestea — 13 principale. Ultimul său film se intitulează „În liniștea stepei” și va rula curînd și pe ecranele noastre.

Faceți cunoștință: acesta este Serioja, micul erou al filmului cu același nume, care se realizează la „Mosfilm”, după romanul Verei Panova. În rolurile principale: micul Borea Barhatov, Irina Skobteva și Serghei Bondarciuk. Regia o semnează G. Danelia și I. Talankin care sînt, împreună cu Vera Panova, și autorii scenariului.

„Prima întîlnire”

Ospătărița Valea și scofandrul Alioșa s-au cunoscut într-o tabără turistică, s-au îndrăgostit fulgerător și s-au căsătorit. Prietenii îi poartă în cortegiu nupțial într-o bărcă împodobită cu flori, pe care o coboară pe apă. „Ce nuntă! — comentează visătoare o fată blondă. — Ce romantic!”

...Așa începe filmul tinerei regizoare Iskra Babici, intitulat „Prima întîlnire”. Ce urmează după aceea? Viața își deapănă firul: mama lui Alioșa nu este mulțumită de alegerea făcută de fiul ei și își primește nora cu răceală, tinerii n-au unde să locuiască, se dovedește că „dragul de Alioșa” are un caracter destul de greu de suportat... Și povestirea romantică de la început se împletește cu note de comedie autentică. Nici nu e de mirare: autoarea scenariului este Tatiana Sitina, care a semnat și scenariul filmului „Ștregarii”, socotit drept una dintre

cele mai izbutite comedii sovietice.

Din distribuție se desprind câteva nume cunoscute spectatorilor noștri: Gheorghii Iumatov, interpretul rolului principal, A. Kocetkov, T. Peltzer. Alături de

Gheorghii Iumatov

ei debutează cu succes L. Șaporenko (Valea), N. Șorina și alții.

Imaginile sînt realizate de operatoarea A. Eghina. Așa dar, Iskra Babici, Tatiana Sitina, A. Eghina... Un adevărat „triumvirat feminin” care a realizat un film plin de lirism și prospețime.

Înainte de saltul în Cosmos

Medicina cosmică este cea mai tînară ramură a celor mai străvechi științe — astronomia și medicina. Scurta ei istorie este prezentată în filmul „Înainte de saltul în Cosmos”, realizat în studioul „Mosnaucifilm”.

Autorii filmului — scenariștii V. Kapițanovski și V. Schreiber, regizorul V. Morgenstein, operatorul V. Leahovici — au abordat problemele principale ale medicinei cosmice: posibilitățile de a înlătura „barierele biologice” în drumul spre Cosmos și pregătirea cosmonauților pentru viltoarele zboruri. Printre greutățile pe care le vor întâmpina cosmonauții sînt unele necunoscute în condițiile de pe Pămînt, cum ar fi imponderabilitatea. Sînt altele împotriva cărora s-ar părea că omul a învățat de mult cum să lupte. De exemplu, cantitatea insuficientă de oxigen. Echipajul rachetei care va zbura în atmosfera răfăiată va folosi baloane cu oxigen lichid, luate de pe Pămînt. Dar rezerva de baloane va fi mică, din cauza greutății lor, și va ajunge doar pentru câteva ore. Pe cînd călătoria va dura luni la sir. Și atunci? Și atunci oamenii de știință au propus să se recurgă la ajutorul plantelor care elimină oxigen.

Filmul „Înainte de saltul în Cosmos” prezintă experiențe științifice foarte interesante, folosind și cadre filmale cu un aparat automat.

O monografie despre Charlie Chaplin

Interesul cercurilor artistice sovietice pentru personalitatea polyvalentă a lui Charlie Chaplin, pentru momentul „Charlot” în arta cinematografică, a fost recent subliniat de apariția unei monografii de A. Kukarkin și publicată de editura „Iskusstvo”.

Apărută sub titlul „Charlie Chaplin”, monografia urmează o rește cronologic dezvoltarea talentului marelui actor, regizor și scenarișt. O bună parte a cărții se ocupă cu analiza filmelor lui Chaplin, începînd cu primele comedii de scurt metraj și sfîrșind cu ultimul film: „Un rege la New York”. În același timp, A. Kukarkin a tinut să reproducă interesantele opinii ale artistului în legătură cu diverse probleme ale artei cinematografice și un număr de cuvîntări care i-au asigurat lui Chaplin faima de luptător activ pentru pace.

Monografia e bogat ilustrată cu fotografii ale lui Chaplin și scene din filmele lui.

În ultimul său film „În liniștea stepei”, Mihail Kuznețov (centru) interpretează rolul inginerului Farzanov

Serbarea prieteniei din parcul „I. V. Stalin“

Duminică, 3 iulie, în Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin“ din Capitală a avut loc o reușită serbare a prieteniei romîno-sovietice, organizată de Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-București.

În cadrul serbării, la teatrul de vară, pe estradele parcului și la Casa de cultură au fost prezentate concerte și audii muzicale, spectacole de teatru, proiecții de filme în aer liber și programe artistice, realizate cu concursul marilor ansambluri și Circuitul de stat din Capitală.

Numeroasele ansambluri artistice profesionale și de amatori s-au în-trecut ca la această serbare a marii prietenii să prezinte un program cât mai variat și atractiv. Pe estrada teatrului de vară au apărut soliștii Teatrului de Operetă. Rînd pe rînd, Viorel Chicideanu, Petre Valentin, Corina Bărbulescu și alții și-au atras meritate aplauze din partea publicului. În culise așteptau să le ia locul membrii ansamblului „Ciocirila“ al M.A.I. Printre soliștii acestui ansamblu se aflau Aurelia Fătu Răduțu, Ion Cristureanu și alții.

Numeroși vizitatori s-au strîns în jurul celor trei expoziții volante din parc. Interesantele fotografii și reproduceri pe teme „Realizările U.R.S.S. în cucerirea spațiului cosmic“, „Teatrul academic de stat „Kirov“ din Leningrad“, „Caricaturistii sovietici au cuvîntul“ au fost urmărite cu multă atenție.

Pe estrada pionierilor au avut loc manifestări speciale, dedicate copiilor: bar pe lacul Herăstrău concursuri nautice, care au atras un numeros public.

Jocurile de artificii, demonstrațiile sportive și concertele de muzică de dans au întregit programul acestei interesante serbări a prieteniei romîno-sovietice, la care au participat peste 8.000 de oameni ai muncii.

SCRISORI din U.R.S.S.

Prietena mea Svetlana...

Citesc „Veac nou“ cu plăcere și îl aștept ca pe un prieten drag. Bagajul meu de cunoștințe din domeniul literaturii, filmului, științei și tehnicii etc., s-a îmbogățit foarte mult datorită acestei reviste, în coloanele căreia am găsit întotdeauna probleme interesante, tratate la un nivel înalt. Revistei „Veac nou“ eu — un tânăr din România — îi datorez o mare și frumoasă prietenie. Iată cum. Pe lângă celelalte pagini ale revistei, urmăresc atent rubrica „Scrisori din U.R.S.S.“. La această rubrică am găsit acum o jumătate de an adresa unei tinere din Leningrad care vroia să corespundă cu un tânăr din România.

Cunoscînd puțin limba rusă, i-am scris tinerei din Leningrad. Răspunsul nu s-a lăsat mult așteptat: după două săptămîni l-am primit într-un frumos plic internațional. Spre marea mea satisfacție, plicul a sosit chiar în ziua mea de naștere și a fost surpriza zilei.

A urmat apoi un schimb de scrisori, insigne și ilustrații care mi-au adus bucurii mari.

Dar ceea ce este mai interesant e însăși personalitatea Svetlanei. Are 21 ani și este studentă în anul III la Politehnică. O pasionează în deosebi cibernetică. După terminarea studiilor superioare, Svetlana, alături de ceilalți colegi ai ei, vrea să plece pe unul din marile șantiere din Siberia. Dînd cîntiva ani de practică, Svetlana se va duce la un Institut de cibernetică din Ka-

zahan, pentru a deveni cercetător științific. Și aici recunoaștem o puternică trăsătură de caracter a tinerilor sovietici: mereu și tot mai bine trebuie însușită tehnica nouă, modernă, cheazășia construirii comunismului.

Pe lângă orele de facultate Svetlana lucrează într-un birou de construcții, iar în timpul liber se ocupă cu studierea limbii române și germane, vizionează spectacole de teatru și operă, face sport și excursii cu tovarășii ei de muncă.

În fiecare scrisoare, Svetlana îmi trimite ilustrații cu aspecte din natura Uniunii Sovietice, din viața poporului sovietic. Acest lucru mă ajută să-mi îmbogățesc mult cunoștințele despre U.R.S.S. Leningradul cel puțin (am primit de la Svetlana un minunat album) pot spune că îl cunosc bine, așa că atunci cînd mă voi duce acolo cred că nu mă voi rătăci.

Firește că aș putea să spun multe lucruri despre interesanta corespondență pe care o port cu Svetlana. Rostul acestor rînduri este însă altul.

Le-am scris pentru ca să îndemn din toată inima pe cititorii revistei „Veac nou“ să urmărească cu atenție rubrica „Scrisori din U.R.S.S.“ și atunci cînd vor găsi ceva potrivit personalității lor, să nu pregete și să corespundă.

Traian D. Lungu
Tg. Jiu

Doresc să corespundez cu un actor

Sînt actor la teatrul de păpuși din Orenburg și aș dori să corespundez cu un coleg din România.

GHENADI GHERMAN
Orenburg, Nijegorod-
skaia ul. 8 A, kv. 41

Doresc să corespundez cu o educatoare

Sînt educatoare la fabrica de chibrituri din Tomsk. Aș dori să port corespondență cu o educatoare din România.

TAMARA GROMOVA
Tomsk, Spicefabrika
„Sibir“, ul. Kosmode-
mianskaia 2 A 3

Aș vrea să știu și mai mult...

Sînt elevă la școala tehnică metalurgică din Viksa. Cunosc unele lucruri despre țara dumneavoastră, despre succesele pe care le-ați obținut în construirea socialismului, dar aș vrea să știu și mai multe. De aceea doresc să corespund cu colegii romîni.

LIUBOV MARKINA
Gorkovskaia obl. Viksa,
p/o Villa. Pochilovii
per. 42

A.R.L.U.S.

Conferințele unui specialist sovietic

Cu prilejul Expoziției sovietice se află în țara noastră Nina Timofeevna Batova, candidată în științe economice, director adjunct al Institutului unional de cercetări științifice a economiei U.R.S.S.

Prin intermediul A.R.L.U.S.-ului, N. T. Batova a folosit prezența în țara noastră pentru a lua contact cu oamenii de știință romîni și cadrele de conducere în domeniul agriculturii. Totodată, N. T. Batova a ținut cîteva conferințe pe teme de specialitate.

În ziua de 2 iulie, N. T. Batova a vorbit în fața unui numeros public, la Casa raională de cultură „A. Toma“ din Călărași, despre „Realizări și perspective ale agriculturii sovietice în septenal“, iar în ziua de 3 iulie, la Craiova, a conferențiat în fața cadrelor tehnice și a inginerilor agronomi din localitate.

La București, N. T. Batova a făcut expuneri la Casa oamenilor de știință, Ministerul agriculturii și Casa prieteniei romîno-sovietice.

GALAȚI

Pentru cei ce învață limba rusă

Clubul celor ce învață limba rusă din orașul Galați a desfășurat, în cursul anului școlar 1959—1960 o rodnică activitate.

Pentru membrii acestui club, Consiliul regional A.R.L.U.S. a organizat, recent, o manifestare specială, la care au participat peste 500 de persoane.

În cadrul acestei manifestări, tovarășa Maria Anton a împărțit asistenței impresii din călătoria făcută cu Trenul prieteniei, de 1 Mai, la Moscova. A urmat un reușit program artistic, alcătuit din recitări, dansuri și cîntece sovietice și romînești, prezentate cu concursul Casei pionierilor, școlilor medii, căminului cultural al tineretului și clubului C.F.R.

M. NEGREANU
membru în biroul Consiliului
regional A.R.L.U.S.

ORADEA

Din activitatea Casei prieteniei

În cursul lunii iunie, Casa prieteniei romîno-sovietice din Oradea a oferit publicului orădean un bogat program menit să popularizeze actualitatea sovietică, viața și activitatea oamenilor sovietici.

Un deosebit interes l-a trezit conferința însoțită de proiecții „Sateliții artificiali sovietici și cucerirea spațiului cosmic“, expusă de prof. D. I. Martinov, doctor în științe fizico-matematice, directorul Institutului astronomic „Sternberg“ din Moscova, care ne-a vizitat recent țara. La această conferință au participat peste 500 de oameni ai muncii din Oradea.

Un numeros public a participat și la seara prieteniei organizată pentru inginerii și tehnicienii din localitate, la audițiile muzicale din cadrul ciclului „Muzică clasică și contemporană în interpretarea soliștilor romîni și sovietici, la conferințele „Oamenii septenalului“, „Schimbările culturale romîno-sovietice, mijloc important de întărire a prieteniei dintre cele două popoare“ și „Construcția și reconstrucția orașelor sovietice“.

În colaborare cu comitetul orașenesc U.T.M., Casa prieteniei din Oradea a organizat în ziua de 25 iunie o manifestare con-

sacrată Zilei tineretului sovietic. În cadrul manifestării, la care au fost invitați 370 de tineri fruntași în producție și fruntași la învățatură din școli a fost prezentat un bogat program, cu concursul formațiilor artistice ale Casei prieteniei și echipei de dansuri a fabricii „Avintul“.

Pentru cei mici, în cursul lunii iunie, Casa prieteniei din Oradea a organizat dinineți de filme, în cadrul cărora au fost prezentate filme sovietice documentare și de desene animate.

TIMIȘOARA

Propaganda tehnică

Realizările oamenilor sovietici pe calea spre comunism au constituit obiectul unui ciclu de conferințe intitulat „Tehnică nouă în slujba construirii comunismului“ și a unor cicluri de filme documentare axate pe actualitatea în știință și tehnica sovietică. Printre conferințele care au avut loc cităm: „Progresul tehnic în construcția desfășurată a comunismului“, „În avangarda științei și tehnicii mondiale“, „Dezvoltarea și mecanizarea complexă în industria sovietică“, „Realizări și perspective în folosirea semiconductoarelor în U.R.S.S.“ etc.

Tot în scopul popularizării tehnicii înaintate sovietice, în Timișoara a fost deschisă o expoziție intitulată „Cartea tehnică și științifică sovietică în sprințul construirii socialismului în R.P.R.“. Expoziția a fost vizitată de numeroși membri ai cabinetelor tehnice de pe lângă întreprinderile din oraș și alți oameni ai muncii.

Pentru informarea muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din întreprinderile din oraș asupra legăturilor economice, științifice și culturale dintre țara noastră și Uniunea Sovietică, Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-Timișoara a inițiat o serie de conferințe urmate de jurnale documentare și programe cultural-artistice.

Poșta redacției

CONSTANTIN BUCUR — comuna Ardeoani, regiunea Bacău: Scrisoarea va fi tradusă și expedită. Pe viitor vă rugăm să ne trimiteți și timbrele respective.

ELISABETA BANI — Jimbolia: 1) În numărul 19 al revistei noastre vi s-a răspuns la „Poșta redacției“ că vă vom satisface cererea. Într-adevăr, scrisoarea a fost tradusă și expedită în U.R.S.S. 2) Adresați-vă direct autorului Iurie Darie, la teatrul „C. Notara“, strada Constantin Mille nr. 14, București.

FELICIA SPINA — Buzău: Actorului I. Bogoliubov îi puteți scrie la Casa Cinematografiei — „Dom kino“, ulița Vorovskovo 33, Moskva g-69.

MIRCEA PIETREANU — Pitești: Vă recomandăm să citiți cartea lui Mihail Kolțov „Jurnal din Spania“, apărută în Editura E.S.P.L.A.-Cartea Rusă. Aici veți găsi datele care vă interesează. Autorul a participat la luptele din Spania.

DANIELA IORDANESCU — Făgăraș: 1) Interpretul lui Mihailo este actorul Nadar Saifk Oglu, iar al lui Veselin — I. Bogoliubov. Angelica a fost actrița A. Ellkoeva. Scrieți-le la: Kino-tudla „Azerbaldjan-film“, Baku, R.S.S. „Azerbaldjeană“. 2) Innei Kmit îi puteți scrie la: Kinostudia „Lenfilm“, Leningrad iar celorlalte actrițe sovietice la Casa cinematografiei — „Dom kino“, ulița Vorovskovo 33, Moskva G-69. 3) După cîte știm, v-am indicat cu altă ocazie cîteva adrese. 4) Este vorba despre filmele „Balada soldatului“ și „Doamna cu cățelul“.

VASILE SBIRCIU — Făgăraș: Regretăm că nu v-am putut răspunde pînă acum. 1) Fedea Vasîukov — matur a fost actorul V. Seleznev. 2) Deocamdată nu este anunțat nici un concurs.

CONSTANTIN MIROIU — Cugir, regiunea Hunedoara: 1) Iată adresa completă a tinerei lituaniene cu care dorii să corespundă: Eleonora Garboenokalte, Litovskaia S.S.R., gorod Kaunas 5, ulița Aukstalcino 64 kv. 2. Scrieți-i în limba rusă. 2) Nu avem posibilitatea să vă trimitem fotografiile cerute.

A început vânzarea
bileteilor **EXPRES OLIMPIC**

PESTE 10.000 PREMII
în valoare de peste
2.000.000 lei

Turisme de închiriat

La Moscova există de mult timp un centru de închiriere a turismelor. În cursul anului trecut, peste 11.000 de abonați permanenți au parcurs mai bine de 3.000.000 de kilometri cu mașinile închiriate. Mulți moscoviți și-au petrecut concediul vizitând Caucazul, Crimeea, republicile Baltice și alte locuri pitorești de pe cuprinsul U.R.S.S.

„În viitor, turismul automobilistic se va dezvoltă la noi așa: vom continua să sporim producția de turisme, creștând totodată o largă rețea de baze pentru închirierea mașinilor — a spus Nikita Sergheevici Hrușciiov la întâlnirea cu reprezentanții sindicatelor franceze... Iată cum se va face aceasta: când cetățeanul va avea nevoie de un turism va veni la garaj, va închiria mașina și va pleca unde va vrea. Se va folosi de mașină după necesități. Când nu va mai avea nevoie de ea, o va înapoia garajului”.

Anul acesta numărul mașinilor de închiriat va crește de mai bine de două ori în comparație cu anul trecut. Începând de la 1 mai centrul de închiriat turisme s-a îmbogățit cu încă 600 de turisme „Volga”, „Pobeda”, „Moskvici” și „G.A.Z.-69”. În curând la Moscova se vor deschide alte două centre. Anul viitor, numărul turismelor de închiriat va crește din nou de două ori.

Se va îmbunătăți și sistemul de deservire. Cererile de mașini vor putea fi făcute telefonice, iar șoferii autobazelor vor duce mașinile la adresele indicate.

Box în secolul XII

Este boxul un sport exclusiv englezesc? E o întrebare la care s-ar părea că oricine ar putea răspunde. Și totuși lucrurile nu sînt chiar așa de simple. Cercetările istoricilor au stabilit că sportul pumnilor nu constituie o exclusivitate britanică, fiind practicată din cele mai vechi timpuri și în alte țări. De pildă în Rusia.

În timpuri străvechi, pe pământul Rusiei se practica un curios soi de luptă cu pumnii goi, denumit „zidul”. Cum se proceda? Două cete de luptători se așezau umăr la umăr și plep în plep, pentru a hotărî care dintre ele dispune de mai mulți ași ai loviturilor precise. Existau însă și lupte izolate, iar din cronici nu lipsesc amănunțele care să descrie tradițiile acestor lupte, isprăvile combatanților.

Prin secolul al XII-lea, războinicii ruși au început să înfrunte, pe imensele stepe ale Donului, hoardele nomade ale pecenegilor. Odată, înaintea unei bătălii, căpeteniile pecenegilor au propus comandanților ruși ca cele două armate să-și încerce puterile într-un chip cu totul original: un peceneg uriaș, înalt de peste doi metri a lăsat din rînduri provocînd pe unul din războinicii ruși să lase la luptă dreaptă cu pumnii. A fost, cum s-ar spune, prima întâlnire internațională a boxerilor ruși.

Numele pecenegului a rămas necunoscut, în schimb al rusului, încununat de glorie, a ajuns pînă în zilele noastre. Căci războinicul, meșterul seiar Nikita Kojemiaka și-a doborît adversarul cu o singură lovitură de pumn la rădăcina nasului, ceea ce a constituit de altfel și semnalul victoriei rușilor.

Se pare că Kojemiaka a fost și primul inventator al mînușilor de box, deoarece înaintea luptei și-a înfășurat pumnii în fișii de piele.

Articole
de ceramică
**VAZE DE FLORI,
BIBELOURI,
SCRUMIERE ETC.**

pe motive specifice
raionului Horezu,
reg. Pitești

produce și livrează
**COOPERATIVA
ÎNTREȚINEREA**

HOREZU, str. Tîrgului 35

Sportivi, tineri, adulți!

Pentru reconfortare, după
eforturi, consumați ta-
blete de

Glucoză

aromatizată

cu esențe naturale de por-
tocale, lămîie, vanilie etc.
**PLACUTE LA GUST ȘI
UȘOR ASIMILABILE.**

Întreprinderea raională de industrie locală

„Olga Bancic“

Horezu, Regiunea Pitești

produce și livrează:

- filler — calcar
- mozaic — calcar, granulație de la 1-5
- cahle de teracotă

Plata prin virament, livrarea pe bază de
comenzi ferme

Consumați

**BISCUȚI
ȘI
PASTE FĂINOASE**

produse ale
întreprinderii

**STEAUA
ROȘIE
SLATINA**

**PRODUSE
DE CALITATE!**

GALLUS

**Vopsește
orice
țesături**

**MATASE
ROCHII
BUMBAC
HAINE
LINA
BLUZE**

COLOROM

Duratăți
Elegantele țesături
de mătase și relon
produse de
întreprinderea

**MATASEA ROȘIE
CISNĂDIE**

MODUL DE CURĂȚIRE
A ȚESĂTURILOR RELON

- Se vor spăla în apă cal-
dută cu săpun de săpun sau
de ras, • se vor clăti cu
apă din abundență, • se store
prin presare în mîna și
nu prin răsucire, • se usucă
la umbră ferite de căldură,
• se vor călca cu fierul slab
încălzit

Veac nou

pag. 11

I. Toidze

Arma cea mai puternică

Încă un scandal la Bonn

După afirmațiile corespondenților de la Bonn al ziarului englez „Daily Herald”, Herr Wilhelm Lohman este cel mai bun prieten al oamenilor influenți din jurul lui Adenauer. Herr Lohman e unul din regii ciocolatei din Germania occidentală. Fiul său, Manfred, e un prosper avocat la Bonn, iar fiica, Ursula, e soția baronului von Rotberg. La rindul lui, baronul, care a acumulat o bogată experiență în activitatea la statul major al N.A.T.O. cu sediul la Paris, deține acum o funcție importantă în Ministerul de război al Germaniei occidentale. Lohman întreține strinse legă-

turi cu numeroși conducători ai vieții politice și de afaceri din R.F.G. Ziarele l-au caracterizat ca pe unul din stilpii „democrației vest-germane”.

Acum citiva timp, respectabilul Herr Lohman a dispărut fără urmă, de parcă l-ar fi răpiți cineva. Fiica domniei sale a fost cuprinsă de disperare, iar fiul a fost internat în spital, în urma unui șoc nervos.

Ziarul londonez „Daily Express” e cel care a dat de urma dispărutului. El se află în... închisoare.

S-a stabilit că fabricantul de ciocolată Wilhelm Lohman nu și-a consacrat nici pe departe întreaga viață exclusiv producției de dulciuri. După cum relatează „Daily Express”, Lohman e în realitate un general SS-ist. Numele lui adevărat e Wilhelm Koppe. Acest „democrat” vest-german a fost șeful poliției fasciste într-o regiune ocupată din Polonia. În această calitate, el a trimis la moarte 430.000 de deținuți, din lagărul de concentrare de la Kulim.

Aiut ministrii lui Adenauer, cit și oamenii de afaceri care-l frecventau știau desigur foarte bine cine e în realitate Lohman. Ei l-au cunoscut bine, au bencheluit în casa lui și l-au considerat un stilp al democrației de la Bonn. Iar dacă acum acești oameni au organizat în tăină răpirea regelui ciocolatei, n-au făcut-o de dragul adevărului.

Faptul trebuie pus în legătură cu declarația criminalului de război fascist Adolf Eichman, prins recent în Argentina, care l-a amenințat pe Adenauer că dacă nu-l va salva, va implica la proces un șir de personaje din anturajul cancelarului. Wilhelm Koppe, zis și Lohman, a fost mina dreaptă a asasinului Eichman. Iată de ce Adenauer a dat ordin ca Koppe, împreună cu încă doi generali din SS, să fie „reținuți” în secret.

I. Biriukov

Fraza magică

Cît costă secretul fericii? Exact 100 de dolari americani, plus transportul pînă în strada 43 din New York și, bineînțeles, înapoi.

Ziarul italian „Giorno” arată că, în ultimii doi ani, cel puțin 26.000 de locuitori din S.U.A. au parcurs acest itinerar al cărui punct terminus e biroul unui oarecare Roy Horn. Horn se dă drept psiholog, conducător al „Instituției apurilor emoționale” și chiar filantrop. După părerea lui, cheia succesului în orice activitate stă în capacitatea omului de a emana „fluide emoționale”. Dacă aceste fluide sînt prea puține, atunci trebuie adăugate, în anumite condiții, fraze magice ale căror preț intră tot în cei 100 de dolari.

Un singur lucru e însă de neînțeles: de ce conducătorii de la Washington tărăgănează lucrurile. Doar în schimbul a numai 100 de dolari Roy Horn i-ar putea învăța vreo frază magică care să le dea speranțe în recistigarea prestigiului pierdut în ultimele săptămîni. Căci, judecînd după situația actuală, alte mijloace pentru atingerea acestui țel vădit irealizabil nu există.

A. A.

America își pune întrebări...

America oficială este profund îngrijorată: ce rezervă viitorul citadelei capitalismului?

Perspectivile întrecerii dintre socialism și capitalism îngrijorează profund pe liderii americani. Deși unii dintre ei refuză cu încăpăținare să țină seama de faptele reale, în America se întărește tot mai mult convingerea că, după ce a dobîndit supremația în domeniul științei și tehnicii, Uniunea Sovietică este pe cale de a ajunge rapid din urmă Statele Unite în cele mai importante domenii ale producției.

S.U.A. își caută un ideal

O întrebare se impune cu tot mai multă stăruință Americii anulului 1960: cărui fapt se datorește ritmul sovietic de dezvoltare?

Liderul partidului democrat Adlai Stevenson, fostul ambasador George Kennan, publicistul Waller Lippman și mulți alții sînt de părere că poporul sovietic obține răsunătoarele sale succese deoarece el are un ideal, are „finalitate”, care lipsește poporului american.

Dar să-i dăm cuvîntul lui Waller Lippman: „Slăbiciunea critică a societății noastre — scrie el — constă în aceea, că în prezent poporul nostru nu are feluri mărețe pentru realizarea cărora să dorească să se unească. Opinia publică din țara noastră se situează pe poziții defensive și se străduiește să le mențină, în loc să înainteze și să creeze”.

George Kennan a mers chiar și mai departe: „Dacă mă veți întreba dacă o țară lipsită de conștiința unui țel național înalt, dacă o țară care pune accentul principal pe viața personală și pe confort, în care sistemul de deservire socială este insuficient și care este inundată de tot felul de mărfuri inutile, dacă o țară a cărei disciplină socială nu este în stare să asigure activitatea întreprinderilor sale principale fără perturbații regretabile, dacă mă veți întreba dacă o astfel de țară are șanse să concureze în cursul unei perioade îndelungate cu o societate orientată spre un scop bine delimitat, serioasă și disciplinată, așa cum este societatea sovietică, va trebui să spun că răspunsul va fi negativ”.

Acest simțămînt de confuzie și de lipsă de perspectivă a luat asemenea proporții încît în februarie a.c. președintele Eisenhower a creat o comisie pentru elaborarea țelurilor naționale ale S.U.A. Conform declarației Casei Albe, sarcina comisiei este de a „elabora în linii mari țelurile și programele naționale pentru viitorii zece ani sau o perioadă mai îndelungată”.

„Life” intră în acțiune

Vrînd să țină pasul cu actualitatea, revista „Life” a rezervat numeroase pagini din ultimele sale numere dezbaterii problemei: „Care este țelul național al Americii?”

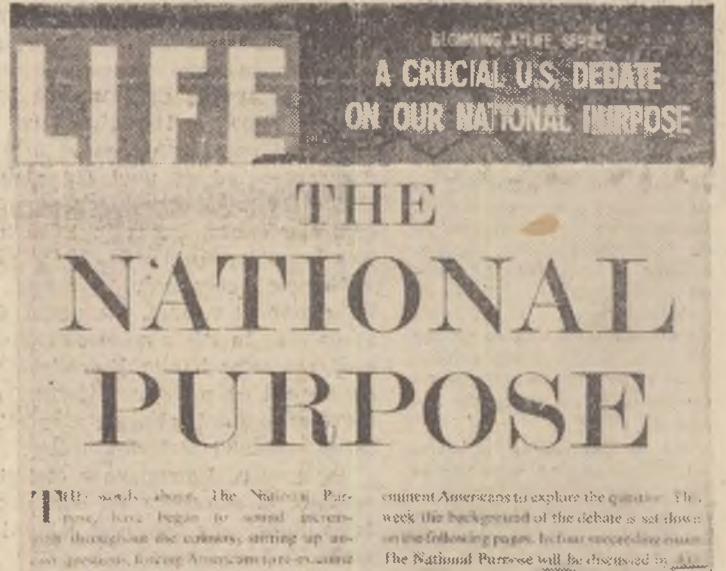
La discuția revistei „Life” au participat multe personalități americane printre care Adlai Stevenson, Waller Lippman și David Sarnow, președintele

Pe marginea unei discuții din revista „Life”

Asociației „Radio Corporation of America”.

În introducerea la cele nouă articole ale acestei serii, revista scrie: „În domeniul voinței naționale a apărut, după toate probabilitățile, un adevărat vid, sau în orice caz temeri serioase că un astfel de vid există”. Revista și-a asumat sarcina de a întreprinde o anchetă, punînd întrebările: „Este oare adevărat că Statele Unite au un țel național? Au ele nevoie de un țel național în această lume? Dacă

porană. „În dezvoltarea noastră internă și în relațiile noastre cu celelalte țări, scrie el, am ajuns într-un stadiu cînd am îndeplinit și am epuizat cea mai mare parte din ceea ce considerăm de obicei drept programul țelurilor noastre naționale”. Lippman declară mai departe că America poate scăpa de dificultățile în care se zbate nu prin repetarea idealurilor secolului al XVIII-lea, ci prin „inventarea unor noi formule politice, a unor măsuri concrete, a unor progra-

da, în ce trebuie să conste acest țel?”

Așa cum era de așteptat, rezultatele încercărilor revistei de a găsi răspunsuri la aceste întrebări s-au dovedit a fi sterile, deoarece toate persoanele care au participat la discuție aparțin păturilor conducătoare ale societății americane.

Altele ar fi fost desigur rezultatele dacă editorul revistei „Life” ar fi invitat să participe la discuție pe studentul negru aruncat în închisoare pentru că a încercat să bea o ceașcă de cafea într-un restaurant pentru albi; pe vreunul din muncitorii agricoli care se adăpostesc prin colțurile pe oțelul șomer din Pittsburgh.

În afară de aceasta, organizatorii anchetei ar fi trebuit să reflecteze și asupra faptului dacă se poate ajunge la un acord asupra țelurilor naționale într-o societate împărțită în clase, care este puternic scindată și în care asupra majorității problemelor fundamentale interesele celor mulți se află în contradicție cu interesele celor puțini?

Chiar și acei participanți la discuție care ar fi vrut să afirme că țelurile care au inspirat pe conducătorii vechii Americi sînt valabile și pentru Statele Unite din anul 1960 au fost nevoiți să recunoască că aceste țeluri sînt ignorate în mare măsură. Adlai Stevenson, de pildă, afirmă că „țelul național” al Americii este definit în constituție. Dar tot el recunoaște că „în epoca actuală de frământări sociale generale, concepția noastră despre societatea americană are o semnificație socială limitată”.

Pe de altă parte, ziaristul Waller Lippman formulează teza că lozincile care erau eficace acum o sută de ani, sînt insuficiente pentru America conlem-

me practice cu ajutorul cărora idealurile noastre să poată fi realizate în lumea aceasta mult schimbată în care trăim”.

Trebuie să trăim în aceeași lume

Arătînd că Statele Unite trebuie să facă față „provocării” din partea unui nou „adversar de temut” — Uniunea Sovietică — Waller Lippman scrie: „Vom fi nevoiți să trăim cu ea în aceeași lume. Va trebui să rezolvăm probleme care nu se puneau lui Wilson și celor doi Roosevelt. Va trebui să inventăm mijloace de apărare a intereselor noastre vitale în lumea întreagă și va trebui să facem aceasta fără să dezlănțuim criza de nerezolvat care ar provoca în mod inevitabil războiul. Aceasta va necesita o profundă revizuire a politicii noastre externe”.

Dar după cum se știe, în S.U.A. există și acționează forțe obscure dar puternice care ar dori să iasă din marasm prin ațîțarea isteriei antisovietice. Aceste glasuri s-au făcut auzite și cu prilejul discuției organizate de revista „Life”. Astfel, David Sarnow, președintele conducerii „Radio Corporation of America” nu-și inchipuie că poate exista un țel mai „insuflețitor” decît... intensificarea războiului rece. El îndeamnă în mod isteric la intensificarea cursei înarmărilor, la politica de șantaj nuclear și intimidare. Neîntînd în stare să propună nimic rațional, el formulează lozincă: „înfrîngerii comunismului” ca „țel național al Americii”.

Încercînd să facă într-un articol redacțional bilanțul discuțiilor, „Life” s-a situat pe pozițiile războiului rece. „Articolul lui David Sarnow, scrie „Life”, reprezintă indemnul cel mai direct la luptă și la victorie în războiul rece. De aceea considerăm că acest articol corespunde cel mai mult situației din America și din întreaga lume”.

Dar nu acestea sînt țelurile poporului american. Majoritatea covârșitoare a poporului american do-este încetarea războiului rece, obținerea unei păci trainice în lume.

I. Manea

SĂPTĂMÎNA